

BÁNOMEGYEI NAPLÓ

Matica Srpska

NOVI SAD

XXIII.

l. p. a.

sa, péntek 1922. május 19.

137. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 6—58, szerkesztőség 5—10

Elfizetési ár: negyedévre 90 — dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-utca 4 szám alatt
Kiadóhivatal: Kralja Alexandra-utca 1 (Leibach-palota)

Gyermeknap

Subotica társadalmi dolgos Ünnepre készül, a gyerekek szaturnáliájára, hogy egyetlen napon detronizálják, a felnőttek gondját és lehaladjon segítő szívével, tiszta szándékkal és a jóakarás boldogságával a gyermekekhez, hogy segítse igazsággá az elszürkült életnek a gyermekek vetett utolsó reményességét: lesz még virág a fán. Minden Tavasz sóhaja ez a remény; a kezdő élet, meginduló melegség kivirágzása a vesztégek természet földjén. Ezzel a reménnyel sarjad ki agyunkból a teremő gondolat, ez a reménykedés buzdítja munkássá a föld gondos megművelőit és ennek a reménynek serkentő igéje lobogtatja meg a zászlót minden emberi kísérlet, küzdelem és megpróbáltatás előtt: Lesz még gyümölcs! Ez a remény teszi hitté a mi fáradt emberi hitünket amely hódoljon bár ilyen, bár olyan színek, csak ezzel a szóval válik érverésünkkel! Az új gyümölcs ígéréteben való remény egyetlen menekvésünk a mának kiötlön gondolata elől. Amikor az öregek már nem tudják követni az új időknek gyorsabb ütemét s a felnőtt ember a gondok és problémák rabszolgája lett, bízni reménykedésünk csak a legifjabb emberiséget illetheti, ezt a bajokban fogant, épülő gyereksereget, amelynek pillantása még tiszta és boldog bizakodása önmagáért való.

Az ablakunk előtt apró emberek játszanak. Kis fiúk és kicsiny leányok, a társadalom minden osztályából. Nem, ezeket a boldog, apró embereket még nem illetheti megkülönböztetés, ha csak ruhájuk vagy játékuk minősége szerint. Csak a mi szigorú és minden igaznak fonákját kereső szemünk állapítja meg róluk, hogy egyikük-másikuk urnak született szerencsés, míg sokjuk éhesen kevéské kenyeret áhit. Más lapra tartozik az bizony, szomorú lapra, hogy a játszótéren nem minden gyerek találhat szívének, arcának ragyogó, pirosító örömet.

Bizony, ezektől a kezdő emberkéktől újra tanuljunk örömet, játékot és békességet. Valahogy hinnie kell a mai, hitében, életében megrokkant embernek abban, hogy ezek a bünce még nem érkezett parányi emberkéik, nagy és bölcs tudói az élet-titkoknak. Amit mi boldog felnőttek egymást gyilkolva kergetünk, amit mi komoly entellektuellek nagyképu logikával fejtegetünk s amit néhányan, jóakaróknak, sirva siratunk, ők öntudatlanul bírják, mert magukkal hozták, születésükkel: a boldogságot.

Emberkéik, fél-boldogság annak a hite, hogy boldog, félrelemez nyomorúságunk helyett boldogságra lertünk. És miért is ne hihetnénk ebben akkor, amikor erről bizonyodik a gyermekek öröme?

Vigyázzatok a gyermekekre! Ne hagyjátok, hogy az ő drága és tiszta

öröme rendeltségük a magatok során gyászos panasszá fakuljon. Vigyázzatok, hogy az ő eredendő jószáguk és műveletlen szépségük az eljövendő élet első tartalma, legszentebb törvénye legyen! Tőlük tanuljatok, hogy taníthatóságok őket és ne mulasszatok el egyetlen percet sem arra, hogy a tőlük eltanult igazságokat számukra gyümölcsöztesse!

Háborúval és forradalmakkal a nyakunkon, a politika és kenyérfarc csatáterein élünk és milderől mitsem tudva, mindezzel mit sem törődve, játszanak a gyerekek. Nagy a távolság közöttünk, öreg és apró gyermekek között — ha él még bennünk egy szikrányi hit s egy öklömnyi életakarát, meg kell, hogy szüntessük ezt a távolságot. Oda kell mennünk a

játsszó gyermekesereghez és ha utolsó hitünkkel, végső erőfeszítésünkkel is, meg kell, hogy edzünk bennünk azt a hitet, hogy: öröme lettünk!

Mert ez a hit félboldogság, mert ez a hit félboldogság, amely nálunknál elszántabbá, szívósabbá és ellenállóbbá edzi őket. És amikor az újságító-asztalnál ezt a meggyőződésünket szavakba írjuk, komoly kötelességet hirdetünk minden embernek arra, hogy ha már magát meg nem mentheti, becsülje meg a jövő embereit. És ugyancsak a komoly kötelesség bennünk is cselekvésre késztet: menjünk el a kis-emberekhez és az egyetevő jogán s az apa kötelességével segítségünk, segítségünk, segítségünk rajtuk.

(n. n.)

Az SHS királyság és a hadikárpótlások

— A belpolitika eseményei —

A parlament csütörtöki ülése interpellációkkal telt el. A délelőtti ülés tizenegy órakor nyitotta meg Ribár elnök. Sztoics Mihály földművespárti képviselő volt az első felszólaló, aki a hadikárpótlások ügyéről interpellált. Kérdezte a miniszterelnököt, hogy miért nem osszák ki a nép között a megittelt hadikárpótlási összegeket, amikor a háborúban önkreitől népek erejét és szükségét volna. Támadja a zsákányhizottságokat, amelyek egyrészt nem elég lelkiismeretesen végzik a zsákány összegyűjtésének munkáját, másrészt könnyelműen és könnyen tuladtak az összegyűjtött zsákányon.

Az interpellációra Trifkovic, a miniszterelnök helyettese röviden válaszolt. Adatokat sorolt fel, amelyekkel egyrészt azt akarja bizonyítani, hogy az SHS. királyság egyrészt nem kapott még megfelelő hadikárpótlási összeget Németországtól, másrészt eddig pontosan felszolgálták a kapott pénzt. Sztoics újra felszólalt és vitába elegendett Trifkovic állításával. Ezután az elnök az ülést berkesztette és annak folytatását délután öt órára tűzte ki.

A délutáni öt órást Halil bég Hrasnica dr. alelnök nyitotta meg, aki Ribár dr.-ral felváltva elnökölt. Délután folytatott a délelőtti abbahagyott vitát. Jeremias Jeremijev földművespárti felszólalása után Pucelj földművelésügyi miniszter beszélt a hadikárpótlási összegek felszólásáról. Sztoics válaszában kijelentette, hogy minden előbbi állítását továbbra is fenntartja. Zsujevics Alexa radikális disszidens beszédében a kormány álláspontján van és kortesfogásnak minősíti a földművespárti akcióját. Vicsics közlérságai támadja a kormányt, amelyek az megvédésére ismét egy radikális — Szavics — áll fel. Kristján Edvin szocialdemokrata ha-

tározati javaslatot terjeszt elő, amely szerint a parlament válasszon egy bizottságot, amely vizsgálja felül a hadikárpótlás ügyét. Sztankovic Cseda radikális szintén határozati javaslattal áll elő, amelyben ugyanazt a formai megoldást ajánlja, mint Kristján, az ő javaslata azonban szűkebb hatáskört kíván biztosítani a bizottságnak.

Trifkovic Sztankovic javaslata mellett szólal fel, mire az elnök szavazást rendel el. Félállással szavaznak, mikor azonban az elnök ki akarja hirdetni az eredményt, az ellenék azt kiáltozta, hogy ők vannak többségben. Az erre következő lármában Ribár dr. kihirdette, hogy a Ház Sztankovic javaslatát fogadta el.

Ezután Lovricsevity és Uzunovic a házszabályokhoz kérték szót. — Lovricsevity az kérdezte az elnöktől, hogy miért nem válaszol a kormány az ő kérdésére, amelyben a dalmáciai inszurgensek ügyében teendő kormányintézkedések iránt érdeklődött. Uzunovic Nikola rövid felszólalása után az elnök az ülést 9 órakor bezárja.

1260 millió

Beograd. A pénzügyi bizottság csütörtöki ülésén a közlekedésügyi miniszterium budgetjéről tárgyalt. Hosszas vita után a bizottság elfogadta a pénzügyminiszterium javaslatát. E szerint a közlekedésügyi tétel 1922. évi budgetje 1260 millió dinár.

Az amnesztia

Az amnesztia-rendeletéről a politikai klubok tegnap élénk tárgyalásokat tartottak. Még ezidig nem alakult ki végleges vélemény a rendeletről. A radikális párt délelőtti és délutáni is ülésezett. Markovic és Trifkovic miniszterek ismertették a rendeletet. A délszerbiai kép-

viselők követelték, hogy azokra is terjesszék ki az amnesztia, akiket az ellenséggel való paktálás címen ítéltek el. A fekete kéz tegjainak amnesztialása ellen különösen Zsujevics foglalt állást.

A demokrata-klub ülésén szintén az amnesztia-rendelettel foglalkoztak, a délszerbiaiak itt is követelték a rendelet kiterjesztését. A választójogi törvényről is tárgyaltak, amit azonban csak a hoi napj ülésen foglalkozni befejezni. A hangulat Marinovic javaslata ellen van. Az amnesztia-rendelettel kapcsolatban az új területek tisztviselőinek kérelmére Beogradban járt és a helyelmi büntetők amnesztialását kérte.

Sándor király

a subotici iskolás gyermekek között

Beogradból jelenti tudósítónk: A subotici elemi iskolák 760 növendéke csütörtökön tanítók vezetése alatt megtekintette Beograd városát. A gyermekek, kiknek nagy része még sem folyót, sem hegyet nem látott, nem tudott betelni a látványokkal.

Délelőtt a Kármegánra mentek, majd Milán király lovasszobrát, a színházat és a királyi palotát nézték meg.

Délután ezer beogradi elemistával különvonaton a Topcsiderre mentek és a közel kétezzer főnyi gyermekesereg a Korutnyak hegyénak levő térségen helyezkedett el. Nagy négy-szögbe felállva itt várták Sándor király jelzett látogatását. A király autóján hódolva kísérelében négy órakor érkezett meg a gyermekek közé, akik nagy ovdával fogadták. Egy kisfiú csokrot nyújtott át. A királyt a gyermekek ovációja láthatóan meghatotta és egy óra hosszat ottmaradt közöttük. Sándor király hosszasan elbeszélgetett valamennyi tanítással, akiket személyi körülményeik és iskolái viszonyai felől érdeklődött, majd öt órakor tovább folytatta sétaköszörűjét. A gyermekek hat órakor a különvonattal visszatértek Beogradba.

A subotici tanítók tiszteletére a beogradi tanító-szövetség szerdán este a Szalvia-szállodában bankettet rendezett. A kis kirándulók pénteken reggel 6 órakor indulnak haza Beogradból. Utközben kiszállnak Novicadon, ahol Zmaj Jovanovic költőnek a sírját tekintik meg. Délután 2 órakor tovább utaznak; utközben Vrbanon az ottani elemi iskolai tanítók várják őket. Délután 6 órakor érkeznek meg Suboticiára. A tavankuti tanítók azonban továbbutaznak Tavankutig.

Beogradi tudósítónk jelentése szerint a 760 gyermek közt eddig egy megbetegedés sem történt és semmi incidens nem fordult elő. A kisgyermekek vígan élvezik kirándulásuk

szépségét tanítójuk, Mikics Aleksander vezetése mellett, aki a leg gondosabb felügyeletet gyakorolja és a leg példásabb rendet tartja fenn közöttük, beográdi vendéglátók pedig igazi barátságos szeretettel és a legkedvesebb figyelemmel gondozták őket.

Incidens

az SHS-magyar határkérdés miatt

...Hova tartozik a Jaksa-major? —

A határmegállapító bizottság határozata alapján a múlt hét folyamán a határkijelölésre kiküldött jogszláv és magyar megbízottak megkezdtek Subotica mellett is a határok végleges kijelölését. A kicövekkelés egy időben mindkét részről kölcsönösen átadták a másik országnak illető területeket. A kijelölő bizottság munkájában azonban szerdán váratlanul akadályok merültek fel, mert a határmegállapítási alkalmával nem precíz fogalmazás következtében vitássá vált a Jaksa szállás hovatartozandósága. Ennek folytán a Podmaniczky- és Plukovics-szállások közl. fekvő Jaksa szállására mindkét ország megbízottai egyformán igényt tartanak úgy, hogy a határkijelölés megbízottai munkájukat tegnap félbeszakították. Az ellenfelek elsimítása végett Szegedén már folynak a tárgyalások és remélhető, hogy holnap kölcsönös megegyezésre jutnak. A megállapodások után a bizottság tovább folytatja a határkijelölést és a területek átadását, úgy, hogy a jövő hét folyamán úgy az S. H. S. királyság, mint Magyarország a véglegesen nekik ítélt területek birtokába fog jutni.

A pünkösdi gyermeknap programja

Csütörtök délután tartotta gyűlését a gyermeknapot előkészítő bizottság. Az ülést Tabakovits Miklós polgármester helyettes vezette. A gyermekvédelem suboticaei kirendeltsége részéről Susujarac Mihály vezető, Mastorovics Sipán és Jerkovic Branko jelentek meg. A gyűlésen az összes kultúrális és társadalmi egyesületek kiküldöttjei is jelen voltak.

A pünkösdi vasárnapján és hétfőjén megtartandó gyermeknap programját véglegesen nem állapították meg. Több indítvány történt, amelyek közül a jelenlevők csak néhányat fogadtak el. Az ideiglenes programot, amelyen még változásokat fognak eszközölni, a következőképpen állították össze:

Az ünnepély szombat estét hét órákor kezdődik a város kivilágításával és a tűzoltó zenekar ténzenéjével. Szombat délután az összes iskolában az utolsó órán ismertetik a gyermeknap jelentőségét. Vasárnap reggel 7 órákor zenés ébresztő lesz a város főbb útvonalain. Délután a főtéren krájják tánca lesz, amelyet a bunyevác lányok fognak lejtetni. Vasárnap reggel a nyilvános gyűlés is megindul. Erre célra sátrakat állítanak fel, amelyekben Dobanovacsai Pálné védnökké alatt folyik majd a gyűlés. A templomokat a bunyevác nőgyűlést tagjai járják be dr. Szudarevicsné vezetés alatt, ahol szintén gyűjtjenek. A vasárnap délelőtti programhoz tartozik a helybeli tanciskola növendékeinek bemutatásának előadása és délelőtti tizenegy és tizenkét között a városház előtti ka-

tonai ténzené. A vasut melletti parkban az egyesült Lloyd rendez néptünnepélyt szintén a gyermeknap céljaira, de teljesen különálló programmal. Délután a bunyevác nőgyűlést a Beograd szálloda termében bunyevác táncokat mutat be. Este a szerb műkedvelők előadását tartanak a városi színházban, amelyet egy egyetemi tanár a gyermekvédelem köréből vett szabad előadása vezeti be.

A hétfői program keretében akarják beilleszteni a beogradi gyermekzenekar hangversenyét. A zenekar negyven tagból áll és most fog először bemutatkozni a suboticaei közönségnek. Részvétele azonban még nem biztos, mert a királyi esküvőn

Apróga népszövetségi kongresszuson tárgyalják a kisebbségi ügyeket

Prága. Junius végén Prágában összeül a Népszövetségi Liga, amelyen a csehországi magyar és német népszövetségi társaságok szövetségét akarják tenni a csehországi kisebbségek sérelmeit.

A cseh liga azonban csak az a feltétellel bocsátja a magyarokat és a németeket a tárgyalóterembe, hogyha előbb egye-

A jugoszláv valuta és a külföldi kölcsön

— Meg kell szilárdítani a belső pénzügyi politikát is —

Néhány héttel ezelőtt, amikor a külföldi kölcsön sikerének híre először foglalkoztatta a nyilvánosságot, pénzügyi körökben általános optimizmus terjedt el, különösen akkor, amidőn a kölcsönhir hatása alatt a dinár árfolyama Zürichben is 35-40 ponttal emelkedett. Ugy látszik azonban, hogy Kumanudi pénzügyminiszter fanatikus optimizmusában ugyanis messzement akkor, amikor azt közölte, hogy a kölcsönszerződés közvetlenül a megvalósulás és aláírás előtt áll. A miniszteri nyilatkozat után is továbbra heteken át húzódnak a kölcsöntárgyalások, újabb tervek merülnek föl, újabb ajánlatok és más pénzcsoporthoz kerülnek kombinációba, úgy, hogy nemcsak a belső, hanem a külföldön is kezdenek a pénzügyi körök bizalmatlansággal viseltetni a kölcsön sikeréért. Amilyen rohamosan emelkedett a jugoszláv korona Zürichben az első hírekre a 2 centimeses kurzus fölé, éppoly nehezen lehet remélni azt, hogy a lassanként nyilvánosságra hozott, súlyosnál-súlyosabb feltételek mellett még a kölcsön megvalósulása esetén is sikerüljön fog a valutának a mostani 190 centimesnél magasabb árfolyamát újból elérni. A kölcsöntárgyalások húzóósa és az újabb pénzcsoporthoz ajánlatainak tárgyalása rendkívül nyugtalanítólag hat a pénzpiacra és az ország gazdasági életére. Ennek a ténynek megállapításánál rá kell mutatni arra, hogy Csehszlovákiának nemrég fölvetett külföldi kölcsönéből folyó tárgyalások részleteit csak akkor hozták nyilvánosságra, amikor a tárgyalások sikere már végleg biztosítva volt és a szerződést tényleg aláírták.

A kölcsöntárgyalások hírei szerint Kumanudi pénzügyminiszter már a legközelebbi napokban aláírja a Bler-csoporttal a kölcsönser-

is szerepelt fog. Az előkészítő bizottság mindent elkövet, hogy az SHS. királyság egyik legjobb zenekarát bemutathassa a közönségnek. A gyűlések hétfőn is folynak. Délután gyermekelőadást rendez az egyik műkedvelő társaság.

A szerb nőgyűlés és a szokol pünkösdi mindkét napján Palicson rendez gyermeknapot. A program összeállítása nem végleges, mert ha gyermek előadás céljaira filmet kap a vezetőség, akkor valószínűleg a Korzó moziban mind a két napon több előadást rendeznek. A sport egyesületek is közre fognak működni, mindkét napon egy-egy matsch lesz, amelynek tisztá jövedelmét a gyermekvédelem céljaira fordítják.

sűlnek a cseh ligával. A magyarok és a németek már kérték is fölvetélüket a ligába, úgy, hogy most már semmi akadály sincs annak, hogy a kisebbségi kérdést a prágai kongresszuson szövegegyez, amely ilyen körülmények között elég mozgalmassá igérik. A kongresszusnak nagy fontosságot tulajdonítanak.

dőst. Bár az utolsó pillanatban ennél kedvezőbb ajánlatot kapott a kormány, mégis a Bler-konzorcium főfőlteleit fogják elfogadni. H. ugyanis mindig figyelembe veszik az újabb és újabb ajánlatokat, a kölcsön csak nagysokára, hosszabb tárgyalások után jöhetne létre. A valuta mai állása, — a kurzus esése elleni előzetes védekezés és az árfolyam megjavítása föltétlenül megkívánja azt, hogy a kormány a kölcsönfőltetel mielőbb perfektualja. De szükséges ez azért is, hogy a tervezett vasut- és kikötőépítési program megvalósításához, a közlekedés megjavításának munkálataihoz mielőbb hozzáfoghassanak. Ennek a munkának a húzóósa napról-napra újabb károkat okoz a gazdasági életben, amely károk sokkal tetemesebbek annál, mint amennyire az egyes újabb ajánlatok kisebb előnyei az országnak jelentenek.

Föltétlenül szükséges, hogy a kölcsön egy részét a kormány a dinár árfolyamának javítására használja fel. Most volna a legnagyobb szükség szolid és stabil valutapolitikára. A jelenlegi eljárás, mely a devizarendelet alapján a pénzügyi politika irányítását a Narodna Bankára bizza, azt jelenti, hogy a pénzügyminisztérium a saját hatáskörében nem tudja ezt a munkát befejezni és nem bízhat saját erejében. A pénzügyi helyzet fokozatos súlyosbódása, melyet nagyrészt a rossz devizarendelet és annak még rosszabb végrehajtása okozott, rövidesen azt fogja eredményezni, hogy a pénzügyminisztérium kénytelen lesz a devizarendeletet megváltoztatni és a pénzügyi gazdálkodás vezetését a jelenlegi bürokrata helyett szakemberekre bízni.

A külföldi kölcsönnel kapcsolatban a kormány remélhetőleg meg fogja valósítani a gazdasági élet teljes konszolidációját.

Az ómoravicaai zsarolók

— Letartóztatták az elítélteket —

A suboticai törvényszékhez ma érkezett le a semmisítőszék ítélete a Meixler József volt starimoravicaai vendégfogós és Szibity Márkó volt moravicaai jegyző büntügyében.

A legfelsőbb ítélőszék végső fokozott ítéletét csütörtökön délelőtti hirdette ki Pavlovics István dr. törvényszéki elnök.

Meixler Józsefet a suboticai törvényszék 1921. év június havában megtartott főtárgyaláson hét esetben elkövetett zsarolás és csalás büntetéseért 2 év és 10 hónapi börtönrre, Szibity Márkót ugyanezen bűncselekményekért 3 évi börtönrre ítélte.

A semmisítőszék, mint legfelsőbb bírói fórum, a semmiségi panaszok elutasításával az ítélőtábla ítéletét egész terjedelmében jóváhagyta és így Meixler végérvényesen egy évi és tíz havi, Szibity pedig két évi börtönrre lett elítélve.

Amidőn csütörtökön reggel dr. Pavlovics elnök kihirdette az ítéletet, Vasziljevity Ljuba dr. államügyész az elítélteket büntetésük kitöltésének megkezdése végett nyomban letartóztatta.

A görög trónörökösne válságos órái

Nyugtalanúság a görög udvarban

Erzsébet román hercegnőnek, a görög trónörökös feleségének súlyos betegségét az ország lakossága résztvevő érdeklődéssel kíséri. A nagybeteg hercegnő nővére Mária hercegnőnek, a király menyasszonyának és az esetleges beálló trasztrofia a junius elsejére tervezett esküvőnek elhalasztását is maga után vonná. Azok a hírek, amelyekben egyes lapok Erzsébet hercegnő halálhíret jelentettek, nem felelnek meg a valóságnak.

Legújabb távirataink ezek:

Athen. (május 16. 6 óra délután) A hercegnő kezelőorvosra szerint a nagybeteg felépülésébe vetett remények erősödnek. A hercegnő szive egyelőre jól funkcionál. Úgy látszik hogy a legnagyobb veszély elmúlt.

Athen. (május 16. 11 óra éjjel.) A kezelőorvosok a következő jelentést adták ki:

A hercegnő az utóbbi órákat jól töltötte. Hőmérséklet 39, érverés 130 lélegzés 39.

Athen. (május 17. reggel 8 óra) A reggeli órákban a trónörökösne állapota meglepetésszerűen rosszra változott. Az udvarnál igen nagy nyugtalanúság. A román királyi pár megérkezését minden órában várják. A trónörökös a hercegnő betegsége mellett tartózkodik. Az orvosok a családot megnyugtatják ugyan, de bevallják, hogy a nyugtalanúság indokolt. A palota előtt állandóan nagy tömeg tartózkodik és várja a betegségről érkező híreket. A palota erkélyén időközönként megjelenik egy udvarmester s közléseket ad a beteg állapotáról. Az egész országban könyörgő istentiszteleteket tartanak. A beogradi udvart óránként értesítik a beteg állapotáról.

Athen. (május 17. déli.) A hivatalos orvosi jelentés ezeket közli:

Hőméréklet 38.5, érverés 12 6-130 légzés 39. Közérlet változatlan.

Athén. A tonán királyi pár megérkezett Athába. A kikötőben a görög királyi pár fogadta a vendéget. A vendégeket a város lakossága mindenütt lelkes ovációban részesítette.

A trónörökösnek állapota a nyugodtan eltelt éjszaka után javult.

A magyar miniszterelnök

különvonaia halálraagazott három embert

Bethlen István gróf dunántúli korszaka — mint Budapestet jelentik — véres vasuti szerencsétlenséggel záródott. A miniszterelnök különvonaia — hazaférőben — Biatorbágy és Budaörs között halálraagazott három vasuti munkást, akik közül az egyik meghalt, a másik kettő pedig súlyosan sérülve halálraí vivődik a budapesti Rökus-kórházban.

A pályatesten dolgoztak a vasuti munkások, amikor a miniszterelnök különvonaia a kanyarodótól nagy sebességgel robogott Budapest felé. A munkások csak utolsó pillanatban vették észre a vonatot, menekülni próbáltak, de már késő volt, a robogó vonat elsodorta őket. Réműll sikoltás hallatszott a pályatesten, a mozdonyvezető rögtön fékezett és amikor Bethlen gróf és a kísérelében utazó képviselők leugrottak a kocsiokról, borzalmas látvány tárult szemük elé. A kocsiak alatt három ember feküdt elgázolva. Az egyik munkás rögtön meghalt, a másik hettő még élt, amikor nagy erőszakkal sikerült kihúzni őket a kocsiak alól.

Félmillió értékű kövek a sentai-uti temetőben

A hősök síremléke helyett jötekony alapítvány

A világháború folyamán minden városban, így Subotícán is akció indult meg, hogy az elesett és elhunyt katonák sírja fölé emlékművet emeljenek. Gyűlés indult meg erre a célra a társadalom minden rétegében és a katonák szabadságolások alkalmával szintén adakoztak elhunyt hájlársaik emlékének megörökítésére. Subotícán a Senta-uti temetőben terveztek ilyen katonai síremléket és erre a célra gyűjtött összegből megvásárolták a szükséges gránitköveket és azokat a temetőbe szállították. A terv végrehajtására azonban mindenképp nem került sor, most pedig annál kevésbbé lehet megvalósítani, mert a munkadíjak emelkedése folytán az emlékmű felállításra több száz ezer koronára kerülne, amire nincs megjelölő fedezet. Az emlékmű-alapnak ugyan még van körülbelül 15,000 koronája, de ez elenyészően csekély összeg erre a célra.

Miután most már kétségkívül vált, hogy az emlékmű-tervezetet nem lehet megvalósítani, a városi főmérnök hivatal megkeresésére egy bizottság fog halározni afelől, hogy mit értenek a temetőben fekvő gránitkövekkel, illetve, hogy azoknak értékét milyen célra fordítsák. Az öt év alatt, amióta a kövekkel megvásárolták, a gránitkövek értéke kb. hétézerszeresé 40 koronától 60000 koronára emelkedett, ugy, hogy ma az emlékmű-alapítvány vagyonát képező 90 köbméter gránitkövek értéke meghaladja a félmillió koronát. Mivel nincs el-

döntve, hogy tulajdonképpen melyik hatóságnak van joga az emlékmű-alapítvány felett rendelkezni, mert az időmányokban a polgárság és katonaság annak idején egyaránt részt vett, elhatározták, hogy mindkét részről bizottságot küldenek ki határozathozatalra végett.

Pénteken délelőtt 10 órakor a városi hatóságok részéről Tabakovics Miklós polgármester-helyettes, Karakasevics Gábor rendőrfőkapitány, Szápicus városi főügyész és Petrovics városi főmérnök, a katonaság részéről pedig Lazarovics ezredes helyettesi parancsnok a Senta-uti temetőben meg fogják tekinteni a köveket és aztán fognak határozni azok értékesítésre és a befolyó összeg hovatartozására.

Julius 26-án folytatják Hágában a génuában megkezdett tanácskozásokat

Megállapították a hágai bizottság munkarendjét — A bizottság ülésszéke alatt s utána négy hónapig tilos minden ellenséges propaganda — Franciaország nem vett részt a határozatban

Az első bizottság albizottságának csütörtöki ülésén Olaszország, Anglia, Japán, Lengyelország, Románia, Oroszország, Svédország és Svájc részvételével a következő határozatokat hozták:

- 1. Bizottságot fognak küldeni az orosz szovjetkormány és a többi kormány között fennálló érdekek ismételt megvizsgálására. A bizottság feladata lesz, hogy a hasonló megbízással megalakuló orosz bizottsággal érintkezésbe lépjen.
- 2. A nem orosz bizottságban képviselt hatalmaknak és megbízottjainak nevét legkésőbb június 20-ig közölni fognak a szovjetkormánnyal és viszont az orosz bizottság képviselőinek nevét a többi kormányokkal.
- 3. A bizottságok tárgyalni fognak az adósságok, a magántulajdon és a hitel kérdéseivel kapcsolatos valamennyi felmerülő problémára.
- 4. A két bizottság tagjainak 1922 június 26-án meg kell jelenniük Hágában.
- 5. A két bizottság igyekezni fog, hogy a harmadik pontban megjelölt kérdésekre vonatkozólag közös ajánlatokra jusson.
- 6. A bizottságok nyugodt működésének lehetővé tételére és a kölcsönös bizalom helyreállítására a szovjetkormány és az orosz szövetségekkel jelenleg szövetséges kormányok egyrésztől, másrésztől a többi résztvevő kormány megállapodást fog kölni, mely szerint

tartózkodniok kell kölcsönösen minden agresszív cselekedettől és bármiféle felforgató propagandától egymás területén.

A kötelezettség, amely szerint minden agresszivitástól tartózkodni fognak, a jelenlegi status quo fegyvelembetételén alapul és a bizottság működésének befejezése után még négy havi időszakra érvényes. A propagandára vonatkozó kötelezettség alapján az egyes kormányok semmiféle formában nem avatkozhatnak bele más államok belső ügyeibe, a többi országokban működő politikai szervezeteket sem pénzügyileg, sem más eszközökkel nem támogatják és saját területeikön is elnyomnak minden olyan kiscélrelt, amelynek az a célja, hogy más államokban erőszakos tetteket idéessen elő,

vagy alkalmasak arra, hogy a területi és politikai status quot megzavarja.

A hágai konferenciának nem lesz politikai jellege.

Lloyd George több tudósító előtt arra a kérdésre, vajon elmegy-e Hágába, azt válaszolta, hogy eddig még nincs szándékában ezt tenni, mert a hágai konferencia technikai jellegű lesz és a megállapodást szakaszról tanácskozások útján igyekszik elérni.

A konferenciának nem lesz politikai jellege. Arra a kérdésre, vajon a hágai delegáció Oroszországba is elmegy-e, Lloyd George ezt válaszolta: — Alig hiszem, hogy most valakinek hátságra volna Oroszországba elmenni.

A szerda esti órákban a konferencia tagjainak körében közudomású lett, hogy Washingtonban felhívatalosan a következő kommunikét költék közzé: A Fehér Házban kijelentik, hogy az az amerikai jogvezék, amely választ ad a hágai szakértői bizottságban való részvételre vonatkozó meghívásra, további tárgyalások számára nyitva hagyja az ajtót. Ennek a közlésnek rendkívüli fontosságát tulajdonítanak, tekintettel a szembatörésekre a kérdéssel legutóbbi tartott beszédeire.

Csicserin leleplezése az Oroszország ellen tervezett támadásról

Azok a titkos okmányok, amelyeket Csicserin tegnapi beszédében jelzett, amelyekkel azonban az elnököt Schianzer nem engedett bemutatni, négy szigorúan bizalmas levél másolatát tartalmazzák. A leveleket a Vrangeli-hadsereg tábornokai és a párisi cári követ váltották a francia-olcsizlav és román kormány meghívatalaival. Az egyik levéllet Miller tábornok Giers párisi követnek írta, a másik Wlasitscsokot tartalmaz a jü-

lékesítésre és a befolyó összeg hovatartozására.

Mint értesültünk, az illetékes körök a befolyó közel félmillió koronából olyan jötekmény alapítványt akarnak létesíteni, mely a sívár löemléknél jobban reprezentálja az elhunyt katonák emlékét és emellett kapcsolatban van a háború áldozataival. A fölmérült tervek közül az látszik a legáltalánosabbnak, hogy a kövek árából emlékmű-alapítványt létesítsenek a Subotícán tervezett gyermekotthonban azoknak a gyermekek számára, akiknek sírja fölé eredetileg a köveket szánták, így a sírok fölé emelt hideg kövek helyett azoknak ára a hadjárók nyomorának enyhítésére szolgálhat.

Beograd polgármester kifényesítette a szobrokat

A beogradi polgármesterben halárhozotian van humor. Alig pár nap előtt történt, hogy az egyik beogradi lap azt a kérdést intézte hozzá, hogy miért is locsoltatja az utcákat a legnagyobb felhőszakadás közepette, most pedig a beogradi szobrokat tréfálta meg a város bícs atyja...

Beograd városát tudvalevőleg teljes erővel készüldöik a királyi esküvőre. Köveznek, építenek, rombolnak, szépitenek, csakhogy szép legyen a főváros az esküvő napjára. A nagy igyekezet közepette nem csoda, hogy olyasmik is előfordultak, ami az egész várost megnevetteti.

A polgármester ugyanis rendeletet adott ki, hogy hozzák rendbe a beogradi szobrokat. Tisztítsák meg és fessék be őket. Nosza erre nekiálltak a munkások a szobroknak.

Mindenféle szerszámokkal furtakfaragták, hogy elhovalítsák a régi szoborműveket patinás zöldjé, mikor ezzel készen voltak, festékkel szedték elő, kefékkel és ugy kifényesítették Milán király csizmáját, hogy csak így ragyog.

A polgármester személyesen ment meggyőződni, hogy hogyan hajlták végre a parancsokat és nagy büszkén sétált fel-alá a szobrok körül.

Az utca népe is körülállta a szobrokat és az egyik helyen odaáll egy német a polgármester elé és megszólítja:

— Mit csinálnak ezek polgármester ur?

— Hát nem látja? Tisztítják a szobrokat!

— De az istenért, hát nem szabad hozzányulni a szobrokhöz. Ugy szép az, ha patinás. Nem sparher az, hogy tisztítani kelljen.

— Nem ért maga ahhoz — válaszol felvilároló a polgármester.

— De engedjen meg uram, én Wagner bécsi szobrász vagy, mióta az eszemet tudom, szobrokkal dolgozom, hát kell, hogy értek hozzá.

A polgármester ránézett, csóválta a fejét és már szereteti volna odább állni, de a szobrász még utána szólott:

— Holnap egész Európa magán nevei polgármester ur.

... És másnap mi történt? Nekiálltak a tegnapi munkások a szobroknak és kintödvá, izadvá benzinnel szedték le a szobrokról a festéket. A polgármester pedig nem mer szóla kimenni az utcára.

— A rapallói szerződésnek gazdasági szempontból rendkívüli fontosságú tulajdoniok. A szerződés gyakorlati hasznát azok a tárgyalások fogják biztosítani, amelyek most indultak meg a német ipar képviselői és az illetékes orosz szervek között

Ez után így folytatta Csicserin.

— A rapallói szerződésnek gazdasági szempontból rendkívüli fontosságú tulajdoniok. A szerződés gyakorlati hasznát azok a tárgyalások fogják biztosítani, amelyek most indultak meg a német ipar képviselői és az illetékes orosz szervek között

A beogradi polgármester kifényesítette a szobrokat

A beogradi polgármesterben halárhozotian van humor. Alig pár nap előtt történt, hogy az egyik beogradi lap azt a kérdést intézte hozzá, hogy miért is locsoltatja az utcákat a legnagyobb felhőszakadás közepette, most pedig a beogradi szobrokat tréfálta meg a város bícs atyja...

Beograd városát tudvalevőleg teljes erővel készüldöik a királyi esküvőre. Köveznek, építenek, rombolnak, szépitenek, csakhogy szép legyen a főváros az esküvő napjára. A nagy igyekezet közepette nem csoda, hogy olyasmik is előfordultak, ami az egész várost megnevetteti.

A polgármester ugyanis rendeletet adott ki, hogy hozzák rendbe a beogradi szobrokat. Tisztítsák meg és fessék be őket. Nosza erre nekiálltak a munkások a szobroknak.

Mindenféle szerszámokkal furtakfaragták, hogy elhovalítsák a régi szoborműveket patinás zöldjé, mikor ezzel készen voltak, festékkel szedték elő, kefékkel és ugy kifényesítették Milán király csizmáját, hogy csak így ragyog.

A polgármester személyesen ment meggyőződni, hogy hogyan hajlták végre a parancsokat és nagy büszkén sétált fel-alá a szobrok körül.

Az utca népe is körülállta a szobrokat és az egyik helyen odaáll egy német a polgármester elé és megszólítja:

— Mit csinálnak ezek polgármester ur?

— Hát nem látja? Tisztítják a szobrokat!

— De az istenért, hát nem szabad hozzányulni a szobrokhöz. Ugy szép az, ha patinás. Nem sparher az, hogy tisztítani kelljen.

— Nem ért maga ahhoz — válaszol felvilároló a polgármester.

— De engedjen meg uram, én Wagner bécsi szobrász vagy, mióta az eszemet tudom, szobrokkal dolgozom, hát kell, hogy értek hozzá.

A polgármester ránézett, csóválta a fejét és már szereteti volna odább állni, de a szobrász még utána szólott:

— Holnap egész Európa magán nevei polgármester ur.

... És másnap mi történt? Nekiálltak a tegnapi munkások a szobroknak és kintödvá, izadvá benzinnel szedték le a szobrokról a festéket. A polgármester pedig nem mer szóla kimenni az utcára.

A magyar jövátétel kérdése

A lerongyolódott ország — A hibás termelés — A Matin a követelések enyhítését sürgeti

A párisi „Matin” ma ide érkezett számában a lap egyik vezetőhelyén két hasábos cikk jelent meg. M. E. Algazy tollából „Les réparations” címmel, melyben M. Algazy, a francia jövátételi bizottság budapesti kiküldöttje a magyar jövátételi kérdést tárgyalja.

Mindjárt a cikk kezdetén megállapítja, hogy mikor a múlt év november 4-én Budapestre érkezett a magyar gazdasági viszonyok tanulmányozása céljából, melynek az lett volna az eredménye, hogy mennyit tud fizetni Magyarország — rögtön arra az álláspontra jutott, hogy az a kérdés sokkal nehezebb, mint azt Párisban gondolják. Nem lehet ítéletet mondani az országról, ha csupán a gazdasági tényezőket, vasutakat, erdőket, állatállományt stb. vizsgálja meg, — hanem az ország helyzetét mindenféle szempontból beható tanulmányozás alá kell vetni. A jövátételi kérdésre a választ megadni egyike a legnehezebb feladatoknak.

Sulyos kérdés marad még hosszán ideig, hogy vajon tudna-e egyáltalában az ország fizetni és ha tud: mennyit?

Fontos dolog, hogy Franciaország teljesen tisztán lásson ebben az ügyben.

M. E. Algazy aztán a továbbiakban így folytatja:

— Dacára annak, hogy Magyarország Európa egyik legnagyobb agrikulturnál állama, még sem képes nagyobb mennyiségű búzát exportálni, mert az érvényben levő gazdálkodási mód nagyon helytelen és kárára van az amugy is alaposan kifosztott országnak. A termelés egyáltalában nem kielégítő.

Az iparról szólva, megállapítja M. Algazy, hogy a háború előtt főképpen csakis Budapestre és környékére szorított az ipar és kereskedelem. Ezáltal nagyon hátra maradt a nyugati viszonylatban.

Magyarország pénzügyei teljesen le vannak rongyolva. Évenként 16—20 milliárd deficit mutatkozik az állam háztartásában.

A kikéket a következőképpen fejlezi be:

Az emberiség, az igazi humanizmus nevében nem lehet nézni, hogy az az ország éhen pusztuljon. Nem lehet túlzott követelésekkel előállni.

A kis emberek ebben az országban a tönk szélén állnak, mindenüket eladják. Még a ruháikat is. Az ország sulyos gazdasági krízisben van. Meg kell védeni a magyarságot és fel kell segíteni, hogy újra élni tudjon. Ez a nép fizetett a legtöbbet a legbőzöttek között, pedig talán nem is egyedül ők bűnösök a világkatasztrófa földléréseben.

különítmény, nemzeti polgári alapon és a kormánytól engedélyezett meg nem alkuvó, de a minden támogatására számító szabadelvű párt. Ezek a különítmények néha vitába is bocsátkoznak egymással, amelyről azonban nem szabad senkinek sem csodálni. Páros és páratlan napokon, hol az egyik, hol a másik háborog és felmondja a kormánynak az engedelmisséget. Az egyik azzal

vádolja a másikat, hogy elárulja a kurzust, a másik pedig azzal, hogy elárulja a szabadelvűséget. De azért ők mindannyian egy apának gyermekei és ugyanannak a zenekarnak a tagjai és ha más és más hangszeren játszanak is, a jövedelem közös kasszába folyik és a költségek közös kasszából fedeztetnek. Vázsonyi beszédének nagy sikere volt.

Leszállítják a német jövátételi összeget

— Pierpont Morgan javaslata —

Berlin. A Chicago Tribune szerint a Párisban összeálló kölcsönügyi bizottság körében a német jövátételi kötelezettségeknek 70—80 millió aranymarkra való leszállítását mérlegelik.

A Westminster Gazette szerint a City egyik ismert bankárja Pierpont Morgan javaslatait a következőkben jellemezte meg: A szövetségek között létesítendő megegyéssel a jöváté-

teli kötelezettséget olyan összegre kell leszállítani, amelyen józan észrel teljesíthetőnek lehet találni.

Német pénzügyi és politikai körökben a javaslatot komolyan tartják s attól kedvező eredményeket várnak. A helyzetet úgy ítélik meg, hogy bár optimizmusra ok nincsen, reménykedéssel lehet a fejlemények elé nézni.

Hányan élnek egy mulatóvendégből?

— Egy kis statisztika —

Az éjszakai lokálok mulató vendégei keserű, vagy boldog kedvűkben, az éjszakai mulatozás féktelen perceiben — cigányzene mellett, bor, vagy pezsgő mellett — a lumpok tradíciós könnyelműségével bizony szórják a százasokat. Az éjszakai mulatóvendég — az egyik éjszántában, a másik józanabbul — olyan valaki, akit a főpincér röviden és találóan „pali”-nak szokott nevezni. Ezek a „pali”, ezek a mulató vendégek az éjszakai lokálokban mindig otthagynak néhány ezer koronát. Ők jelentik a hauptrefert, rájuk van bázisra minden éjszakai kocsmá, bar és orfeum.

Két-három mulató vendég és kész a tüzlet — mondotta a főpincér a Salome-bárból. A vendég, ha jó kedve lesz, iszik tíz-tizenöt üveg pezsgőt, ad néhány száz koronát a cigánynak és minden rendben van: a tulajdonos keres, a főpincér keres, a pincérnek keresnek, a virágár asszonynak is jut néhány dinár és a garderobos sem marad ki az üzletből.

Nem is hiszi az ember, hogy hányan élnek egy mulató vendégből. Suboticzán például, ha valaki bemegy egy az egyik éjszakai mulatóba mondjuk a bárba és nótázással oda se neki, elmulat néhány ezer koronát, nem kevesebb mint száz embert ment meg a holnapi kenyérgondoktól. Van a lokálban ugyanis hat pincér, tizenhét artizánó, garderobos, jegypénztáros, zongorista, öt konyhaszemélyzet, igazgató és egy tizenegyet tagból álló zenekar. Ehhez számítsuk hozzá a családtagokat, a gyereket, asszonyokat, akik pontosan harmincnyolcan vannak és akik mind eből élnek, abból a pezsgőből, borból, könnyelműségéből, amit az éjszakai lumpok fizetnek meg hajnalig a főpincérnek.

De ez csak egy kis rész a subotici éjszakának. Gondoljuk el, ebben a sok kocsmában és egyéb külvárosi lokálban hány ember süngödi és hányan élnek egy nap mulató vendégből. Az a sok ezer korona, amit Suboticzán egy éjszaka házardírozó a jövedv, vagy a szomszédos, hány felé esik szét, hány ember szárnak visz kenyeret, hány

szegénységet ment át a holnapokba! Ha úgy össze lehetne számítani, ha biztos statisztikát lehetne vezetni Subotica éjszakaijából, nagyon érdekes számok derülne ki. Megtudnánk belőle, hogy a „pali”-ból hányan élnek itt ebben a városban és azt is megtudnánk, hogy a lumpok könnyelműsége hány embert emel át a gondok hétköznapján.

Egy Vrangel ezredes bünténye Velikikindán

A Vrangel-hadsereg botránykrónikája egyre növekszik. Nem mulik el ugyszólván egyetlen nap, hogy a Vrangel-hadsereg oroszai valahol ne kerüljenek összeütközésbe a törvényvel.

A bolgár kormánynak még több baja volt velük. Először az történt, hogy a „Vrangel haditörvényték” több száz embert kivégeztetett bolgár területen, még mielőtt a kormány közeléphez volna, most pedig az egyik legelőkelőbb szálló hotelban letartóztatták Szamohalov ezredesét és társait, akikről kiderült, hogy összeesküvést szönek a bolgár állam ellen.

Most legutóbb Velikikikindán egy orosz ezredes követett el olyan büntényt, amely jellegzetesen ázsiai importu és amiről a vajdasági városokban még nem igen hallhattak. Csernojrazrev Boris orosz ezredes, aki állandóan Velikikikindán tartózkodik, bestállis módon erkölcslen merényletet követett el egy közkatona ellen, aki a kikindai helyőrségben teljesít szolgálatot. Az ezredes az ottani rendőrség azonnal elfogta és a városházára kísérte. A lakosság időközben tudomást szerzett a bestállis ember cselekedetéről és felbőszülten követte a rendőri fedezettel a városházára tartó ezredes. A lakosság dühe olyan elkeseredett volt, hogy ha a rendőrség közbe nem lép, sulyosan inzultáltak volna az ezredes. Az ügyvel Velikikikinda lakossága erősen foglalkozik és általános az a kívánság, hogy a várost szabaddítsák meg a munkanélküli, kétes erkölcsű Vrangel-lovagoktól, akik még mindenütt igen sok gondot keletmenlenséget és munkát adtak a hatóságoknak.

Apponyi nagy liberális párt megalakítását sürgeti

— A magyar politika eseményei —

A magyar választási harc mindinkább elvadul. A rendőrtisztviselőket úgy látszik erősebb fellépésre utasították, mert egyre-másra fordulnak elő olyan esetek, hogy az ellenzéki népgyűléseket rendőri közbelépésre feloszlatták. Haller István után most Andrásy Gyula budapesti gyűlést oszlatta fel egy rendőri tisztviselő. A kormánynak ez az eljárása a keresztény ellenzék, amely pedig bizonyos kérdésekben egyetértett a kormánnyal, rendkívülmód elkeseríti és a pártvezérek nyilatkozataikban egyre-másra hangyatoztatják, hogy az összeült parlamentben a kormányt felelősségre vonják a most lejárt szavazás eseményekért.

Csütörtökön Budapesten zászló bontott a gazdasági politikai párt, melynek budapesti déli kerületi listavezetője Gratz Gusztáv volt külügyminiszter. Gratz Gusztáv támogatására felszóllt Apponyi Albert gróf is.

Gratz és Apponyi legitimista beszédekben támadták a kormány politikáját, antidemokratikusnak és reakciónak bélyegezték, mindketten követelték egy nagy liberális és legitimista párt megalakulását.

A hatvani kerület ellenzéki képviselője, Buza Barna visszalépett a jelölésről, helyette Pap József ottani író s lép fel függetlenség programjával.

Miskolcon Huska Vilmos ipartestületi elnök a nemzeti demokratá párt jelöltje.

Támogatására csütörtökön leula-

zott Vázsonyi Vilmos, aki ott hosszabb beszédet mondott.

— Az ut, — kezdte beszédét Vázsonyi — amilyen haladunk kell, nem lehet más, mint az az ut amelyen a Nyugatnak kis nemzet haladnak, az egyenlő jognak, a közszabadságnak, a kulturának, a nemzeti egybeforottnak utja.

Ezután az egységes párt bírálatára tért át. Nevezhetem-e egységnek — mondotta — ha valaki párosítani akarja a nappal az éjjel, a tüzet a vízzel, az ébredést a fekvéssel? Mert bizonyos, hogy vagy ébrednek, vagy lefekeznek, de a kétet egyszerre megtenni csak az egységes párt tudja. Vannak ott a kisgazdák mellett latifundium-tulajdonosok is. Amikor itt volt Magyarország egy külföldi diplomata is kérdezte tőlem, hogy hogyan is van az, hogy az urynvezetett kisgazdák között latifundium-tulajdonosok is vannak, azt mondtam neki, érse meg, Magyarországon új lelki beletesség keletkezett. Eddig csak a nagyzási hóbortot ismerték, mos itt van ennek az ellentéte, a kicsiségi hóbort.

— A latifundium-tulajdonosok kisgazdáknak képzelik s kisgazdáknak nevezik magukat. Ott van azután az új Dózsa György, akit izó vastrónon meg nem égetnek, de piros bársonyszékbe betevének és onnan kiemelnek. És ott van a kétféle különítmény, az egyik a Wolff—Vass-féle különítmény, a másik az ószabadelvű Heinrich párt és a boldogemléktű Lukács-féle

**Mme. Collet,
a „reménygyáros“
Boldog jövő három frankért**

A bordeauxi törvényszék előtt csalással és szélhámosással vádolva állott a napokban Mme Collethez, 24 éves fiatal hölgy. Egy idő óta Franciaországban megjelenő lapok a következő hírdetést hozták napról-napra:

HA KIVÁNCSI JÖVENDŐJÉRE forduljon Mme Collethez (Bordeaux, Rue Judaïque 8.). Küldje be teljes nevét, születésének évét, napját és 3 frankot.

Három frankért a jövődőt meg tudni? Csak egy önzőlötték a levelek Mme Collethez, ki szorgalmasan és felkimerésen meg is felelt ígére- lének, amennyiben a beküldött három frank fejében, születési adatai- ból és nevéből mindenkinke kiolvast- ta jövődőjét.

És Collet asszony jól megfelelt hi- vatásának, mindenkinek boldog jö- vendőőt olvasott ki a titokzatos csilla- gokból, aki Mme Collethez fordul- tait jövődőjének megismerése vé- gét, az biztos lehetett abban, hogy életüja felett derült lesz az égbolto- zat, Mme Collet jól tudta, hogy kik az ő legbuzgóbb kliensei, Bizonyára nem a boldogok, gazdagok és meg- elégedettek, hanem azok, kiknek re- ményre és bizalomra van szükségük, hogy el ne csüggedjenek. Ezért soha- sem volt szíve a három frank fejében kellemetlen és sötét dolgokat jósolni és szerte küldözgetett levélkí- többnyire rózsaszín hangulatot teremt- ték.

Ugy látszik, hogy a reménység iparszerű gyártása is jól beváló üzlet. Mme Collet ugyanis a legutóbb már 100,000 frankos évi jövedelemmel dicsekedhetett. A hatóságok azonban ugy látszik, nem voltak ezen a véle- ményen, mert bizony kérelmetlenül törvény elé idézték a reménygyáros- nót. Hosszu vita indult meg a tör-

vényszéken, mely azon az álláspont- ton volt, hogy Collet asszony, ki név- ből és születési adataiból állítólag csillagászlai tudományok segítségével jóslót jövendőt, közönséges szélhá- mos. A vádolt viszont egész sereg tanút vonlatott fel annak bizonyít- tására, hogy a név, születési adatok és a csillagjárás között titokzatos összefüggések vannak. Sajnos, azon- ban a tanúk inkább csak általános-

ságban az astrologia tudományáról beszéltek, mintsem Collet asszony tudományáról, így többek között M. Durville is, a tekintélyes astrolog- us. A bíróság tehát könnytelen volt Mme Collet-t egy havi fogházra és 200 frank pénzbírságra ítélni, amit bizonyára fájdalommal vesznek majd tudomásul azok, akik potom három frankért ezután már bizonyára nem jutnak vagyontörő reménységekhez.

Politikai botrány a boxversenyen

A Carpentier—Lewis-boxmérkőzés

A Carpentier—Lewis boxviadal, a melyről a táviratok már hirt adtak, olyan körülmények között és oly incidensektől kísérve pergett le, hogy a sportkörökben sokáig emlékezetes fog maradni.

Az Olympiában huszezer ember gyűlt össze, hogy megnézze a mérkőzést. A királyi családból György herceg és a Jorki her- ceg jelent meg. Az angol arisz- tokrácia, az irodalom, művészet és színészet képviselői szintén eljöhettek, hogy tanui legyenek — ahogy itt mondogatták — az angol és francia erő mérkőzésének. Ez a sportesemény ugyanis tul- nőtt a neki szánt kereteken. A közönség szinte öntudatlanul poli- tikai kevert bele.

— Éppen úgy mint Genuában, — adják szájról-szájra — itt is angol áll szemben franciával! Meglátjuk ki lesz a nyőztes?

Az angolok máskor kizáróan sportszempontokra vetették a sulyt. Mindegy, hogy ki a leg- jobb... a legjobb előtt feltétele- nül és figyelemzetlen meghajolt- tak. Erről a híres fair álláspont- ról azonban lemondottak. Carpentierben csak a franciát látták és Lewisben csak az angolt, a kinek győzelme az angol faj fel- söbbségét van hivatva a világ

előtt bizonyítani. Amikor a küz- dők megjelentek a porondon, az emberek nem maradtak nyugod- tak, mint máskor, — magukon kívül tomboltak és ordítottak.

— Tedd (ez Lewisnek a be- cöző keresztneve), Tedd, — üvöl- tötték feléje — szedd össze ma- gad... A brit birodalom néz reád!

Lewis mosolygott és öntelten integetett mindenfelé. A bíró in- tésére egymásnak mentek a küz- dők. Amí eddig boxviadalokban soha nem történt meg, a két ma- tador rögtön egymásba kapaszk- odott. Lewis ahelyett, hogy ököl- csapásokat mért volna ellenfelére, átkarolta Carpentier derekát, míg Carpentier a fejét feszítette az angol mellének, hogy öléletétől szabaduljon. A bíró későbbesen kiáltott reájuk:

— Szétmenni, szétmenni!

A boxolók nem halgattak rá. Mintha süketek lettek volna, tép- ték, nyuzták, marták és körmöl- ték egymást. A szakértők meg- döbbenne nézték ezeket a vad- állatias jeleneteket. Ilyesmire még nem volt példa. A közönség azonban magánkívül üvöltött:

— Vedd ki a belét a franciának! Lewist, ugylátszik, ezek a fel- kiáltások teljesen kizhották a sod-

rából. Itélőképessége elborult csak egy gondolat vezette, min- denképpen elkertülni a francia suly- os ökölcsepárait s ha lehet, ha- lálra farszítani Carpentiert. A francia bajnok pedig csak azt a pillanatot leste, amikor kiszaba- dulhat ellenfele markából, hogy öklét felemelhesse. Már két perce küzdöttek, s még egyetlen csap- sés sem zuhant le. A bíró ismét könyörgött nekik:

— Széjjel menni, széjjel menni!

E pillanatban Lewis eleresz- tette Carpentiert s szemrehányóan nézett az oldal álló bíróra. Ezt az alkalmat használta fel a fran- cia. Hatalmas, szép teste kinyúj- tózott, pompás karja meglendült s acélökle villámló sebességgel sújtott le az angol arcába. Az ütés oly kábitóan erős volt, hogy Lewis megtántorodott és tehetet- lenül ült le a földre. Ez a pozitu- ra oly komikus volt, hogy a jelenlévő franciák nevetni kezd- tek. Az angol kinyújtotta az egyik karját, mintha fel akarna állani, de nem tudott. Az arca hamu- szürke volt, szeméi tetóvón járt- tak egyik helyről a másikra. Ann- ak az embernek a benyomását tette, akit valami rettenetes és érthetetlen katasztrófa ért... A bíró pedig ezalatt könyörtelenül számolta a muló pillanatotok.

— Egy, kettő, három...

Mint hogy Tedd a tizedik más- sodpercben sem kelt fel, a küz- delmet befejezettek jelentette ki. Carpentier két perc és harminc másodperc alatt legyőzte Kid Tedd Lewist. Hogy a közönség ezt meghallotta, fékezhetetlen erővel tört ki belőle a düh.

— Csalás, hamisság, — ordi- tozták — összejártok... A franciák megvesztegették a bíró.

Neki akartak menni a pódium- nak s csak a jelenlévő nagyszá- mu rendőrség akadályozta meg a

**Miért beszélnek a nők
többet, mint a férfiak?**

Irta: Dr. LORÁND SÁNDOR.

Minden idők íróit és bölcsseit foglal- koztatta e kérdés és hol gunyos, ho- komoly formában írtak és értekeztek róla: „Miért beszélnek a nők többet, mint a férfiak?“ A nők közül sokan beismerik e tényt — még többen ta- gadják, míg egy rossz máju amerikai filozófus megjegyzi, hogy ha sokat be- szélnek is — mindenesetre keveset mondanak.

Ha egy társaságban megfigyeljük kü- lön a nőket és férfiakat, úgy kétségte- lenül tapasztalni fogjuk, hogy ahol a férfiak vannak együtt, ott mindig csak egy beszél, a többi figyelmes hallgató, a nők csoportjánál mind egyszerre beszél.

Az orvosok az agyban találják a bő- beszédűség okát és Amerikában, a gé- pek hazájában az agy munkáját egy finom gépezet hasonlítják és a következ- zőképp magyarázzák:

Az agyban a beszéd centruma a Broca-féle mező, (Broca egy francia seb- ész, aki a beszéd centrumát a nagy agy bal oldali előlő részén találta). A Broca-mezőben előtünik eddig ismeret- len módon, a gondolatok és képek be- szédé alakulnak át. A hangokat azután az arc, a nyelv, a torok és többi iz- mokkal vesszük hallhatóvá, vagy a gon- dolatok és impressiók kezünk izmaiba tevődnek át és kép vagy írás formájá- ban jelennek meg. Az agy e részének a munkája egy gépházban végbenő munkához hasonlítható legjobban, ahol hő alakul át energiává. Ez az energia azután transzmissziós szijakkal kerek- ket mozgat és például fényt, hőt, ma-

a hő helyébe „gondolkodás“-t tesszük energia helyett „hang“, szíj helyébe „ideg“, kerekét helyett gége, ajkak, nyelv, kéz, kar és végül fény helyébe beszéd, írás, kép, akkor kb. tiszta ké- pet nyerhetünk a Broca-mező munká- járól. A különböző és nagyszámu mé- resztek, amelyekkel férfi és női agyon vé- geztek, azt mutatták, hogy a női agy- ban a Broca-mező (beszéd centrum) na- gyobb, mint a férfi agyban. Így hát ha a szógyártó centrum nagyobb szükség- képp annak termelése is nagyobb, — innen a nők bőbeszédűsége.

A megfigyelések azt mutatják, hogy a bőbeszédűség függ még a beszédcent- rum izgalmasától. Alkoholos mámor első fokán (spic) bőbeszédűsék leszünk mind- nyájan. Nőknél feltételezhetjük, hogy az ő nagyobb beszédcentrum könnyeb- ben jön izgalomba. (Az alkoholos má- mornál tudatos kritikának esőklen és beszédünk felületesebb, csapongóbb lesz.)

Férfinél a kritika mélyebben járó- igy beszéde megfontoltabb, lassubb lesz nőnél a kritika felületesebb, nem fekezi- le beszédüket a mélyebb meggondolás. Látták ezt már az ókorban Delphi öreg papjai is, csak okát nem sejtették.

Apolló híres delphi jóshelyén min- dig nő mondta jóslatokat. A templom mögött volt egy harlang, amelynek nyi- lásából állandóan edesésk gázok száll- tak a magasba.

Ha jóslatot akartak, egy háromlábú székelt állítottak a nyílás fölé, melyben a jósnő foglalt helyet. Nemsokára e- zzen eltakarták a kiáramló gázok, ame- lyeket behellett és természetesen elkáb- ult. Ilyen kábult állapotban összefü- géstelen szavakat mondott, amelyeket a papok sten szavának véltek és ezekből

konstatáltak a választ a kérdések ter- mészet szerint.

Valószínű, hogy a kellemes gázok iz- gatják a jósnőnél a beszéd centrumát és a deliriumban ejtett szavak a kábulat eredményei voltak. A sors iróniája volt, hogy ugyanazon tulajdonságról, amely az ókorban dicőseget hozott a női nemre, a közép- és újkorban ugyanezért szigorú büntetésben részesültek.

Németségországban pl. 1770-ben még élt egy törvény, melynek alapján a sokat beszélő nőt közmunkákra ítélték, vagy pedig 30—40-szer vízbe mártogatták egy direkt e célra szerkesztett széken.

Érdekes tudni, hogy tulajdonké- p az agnak mindkét oldalán van Broca-mező, a jobb és baloldalt egyaránt és mégis a beszéd centrumát csak az egyik fél alkotja. A jobbkezese embernél az agy bal felében, a balkezesenél az agy jobb- felében van a centrum. Mikroszkóp alatt a két rész között semmi különbség nincsen.

Tudjuk azt is, hogy a beszédcentrum, a kar és kéz mozgásának fejlődése köz- zött összefüggés van. A kar és kéz mozgása jobbkezesenél a bal agyfél- balkezesenél a jobb agyfél kontrolja alatt áll. A majmok kétjobbuak, azaz mind- két első lábukat (kezüket) egyformán tudják használni és valószínűleg szőrös őseink is egyformán használták mindkét kezüket. A kérdés most, hogy vajon jobbkezeseknél a bal beszédcentrum, — balkezeseknél a jobb beszédcentrum volt-e az elsődleges? A kérdés meddő, akárcsak, hogy a tyúk volt-e előbb, vagy a tojás?

Érdekes még, hogy a beszéd kép- ségése olyképp van elhelyezve a Broca- mezőben, mint például könyvek a könyvtá- rárban. Ha a könyvtárban ledől A és

B polc, a többi könyvpolcokat ez nem érinti, így bizonyos fogalmak vagy szav- helyek (polca) megsérülhet az agy- ban anélkül, hogy a beszéd vagy emlé- kezés helye zavart szenvedne, — leg- feljebb bizonyos szavakat vagy fogal- mak nevét felejtjük el. Pl. egy véröm- lés az agyban vagy shock képtelenné tehet valakit az olvasásra, de a beszé- lő képesség azért megmarad, vagy az agy- sérülés képtelenné tehet valakit össze- függően beszélni, de az olvasás ké- pesége megmarad. A hallható szavak (be- széd) és látható szavak (írás) más és más agyrészben vannak elhelyezve. — Például egy eset: Egy intelligens ur, ki anyanyelvén kívül beszélt franciául, an- goul, latinul és görögül, egy agysérü- lés következtében anyanyelvét teljesen elfelejtette, a franciát és angolt csak nehézségekkel tudta beszélni, a latin- t könnyebben, a görögöt minden nehé- zség nélkül. Magyarázatul fel kell ven- nünk, hogy a beszéd centrumában az anyanyelv helye (polca) sérült meg tel- jesen, a többi nyelv helye (polca) csak részben vagy semmit.

Elképzelhetjük eképp, hogy mily cso- dalatos pontos és precíz műszer az em- berki agyvelő. Hátra lenne még annak a magyarázat, hogy miért felejtettük, na- gyobb a Broca-féle beszédcentrum a nőknél mint a férfiaknál.

Az anya tamította a gyerekeket be- szélni, neki kellett az apróságok ezer kérdésére felenni és helyes szavakat ke- resni a tárgyuk megjelölésére. Így szö- kincse bővült, többet kellett beszélni és szükségszerűen talán a beszédcent- rum is jobban fejlődött.

Természetesen ez csak feltevés, ami az összes felsorolt okok csak theoreti- kusok. Biztosat itt nem mondhat senk

lentlegességet. Carpentier segít- ségére akart menni ellenfelének, de ez, amikor megpillantotta a franciát, eltorzult arccal fordította el a fejét.

— Egy franciától semmit sem fogadok el! — rebogta alig hallhatóan.

A közönség ezalatt állandóan szidta a franciákat s valóságos franciellenes tüntetés keletkezett. A jelenlévő franciák megdöbbenve hallgatták ezeket a kifakadásokat.

— Hát ez az entente? — mondogták. — És ez a híres angol sportmértányosság? A híres fair play? . . .

György herceg gyorsan eltávozott, amikor a franciellenes tüntetés első hangjai felhangzottak.

Carpentier tízezer font sterlinget kapott ezért a boxviadalért. Jugoszláv valutában ez az összeg több mint 12 millió koronára rug.

Egy interjú, amely betegé tette a császárt

Sokan emlékezni fognak rá, hogy 1908-ban a német császár-tól egy interjú jelent meg a Daily Telegraph-ben. A császár az interjú során kereken elmondta a nézetét a francia és angol külügyi politikáról. Ez egész Németországba nagy felháborodást keltett. Végül a parlament is állást foglalt az ellen, hogy a császár a felelős kormány háta mögött politikai nyilatkozatokat tesz. Hogy ez az állásfoglalás milyen hatással volt a császárra, még senki sem tudta. Most, hogy megjelentek a német trónörökös emlékiratai, kiténik, hogy II. Vilmost valósággal betegé tette ez az incidens.

— Ez az interjú — írja emlékirataiban Frigyes német herceg — nem csupán Bülow kancellár pályafutásának vetett véget, de a császár életében is mérföldkö maradt. Gondolkodásában és em lékében kitörölhetetlen nyomot hagyott. Végképpon kiölte az ő híres önbizalmát. A parlament állásfoglalását úgy fogta fel, hogy mindenki cserbenhagyta és eleme munkáját feldöntöttek. Addig azt hitte, hogy a nép bálványja s ime látnia kellett, hogy az egész közvélemény ellene fordul. Ilyen körülmények között hívtak engem sürgősen az Új Palotába. Lélegzet nélkül rohantam fel a lépcsőkhöz. Az anyám fogadott. Izgatott volt, szeméi vörösek a sírástól. Megcsókolt és a fejemet a két keze közé fogta. Aztán így szólott hozzám:

— Tudod-e édes fiám, miért hívtalak?

— Nem, anyám!

— Akkor eredj csak be az apádhhoz. De mielőtt határozok, vizsgálj meg a szivedet.

— Néhány pillanattal később — folytatja a trónörökös — atyám betegégya mellett álltam. Megdöbbenem, oly rossz sátnben volt. (Ilyen állapotban csak egyszer láttam őt; tíz esztendővel később Spaaban, amikor Gröner tábornok tudtára adta neki, hogy a hadsereg hűségére nem számít-het). Esztendővel látszott öregebbnek, szavaiból kivettem, hogy elveszítette a reményességét, mert

mindenki cserben hagyta. Mintha katasztrófa sújtott volna rá, meg-tört, lába alól elveszítette a talajt, jövőbe vetett bizodalma megin-gott. Melységés számalom fogott el irányában.

Ritkán éreztem magam oly köz-zel hozzája, mint ebben az órá-ban. Felszóltott, hogy úljek le. Hevesen panaszkodott, panaszait kitérősek tarkították és kikeikt az őt ért igazságtalanság ellen. Meg-kísérletem a lecsillapítását. Több mint egy órán keresztül ültem az ágya szélén, a mi emlékezetem szerint még soha sem történt meg. Végül abban állapodunk meg, hogy egy időre én veszem át az ügyek vezetését.

A trónörökösnek az a meggyő-ződése, hogy ez az interjú-inciden-s törté meg a császár energiá-ját és gyors elhatározó képes-ségét. Ettől fogva jellemző el in-gadozni és ezt a jelelvonást a háboru alatt is megtartotta.

Kérdezze

380
meg házirosvát és ő is igazolni fogja, hogy jó és megbízható fertőtlenítő-szernek egy háztartásban sem szabad hiányozni. Sebék és sérülések kímá-lására, a betegágyon való fertőtlenítés-re, hűlgyek intím dolgaitra legjobb szer a

1-2 százalékos oldatban. A Lysosform évtizedek óta bevált, tudományosan meg- vizsgált fertőtlenítő szer. — Kapható használati utasítással minden nagy- szerűtárban és drogeriában.

Főtelárusító Jugoszlávia területén:
Jugopharmacia D. D.
Zagreb, Prilaz 12.
Vizsgálóladóknak: magas engedély! Kérjen ajánlatot!

Saját gyártmányú kötött női kabátokat

kosztümöket, blousokat és gyermekruhákat e hó 30-ig melyen szállított áron!

Női kabát	D 225-
Női kabát	300-
Gyermekgaritúra	90- 90-ig
Blauz (női)	280- 101
Blauz (női)	150-
Válkendő	225- 225-ig

300 dinárig vásárolhat

BECK JENŐ

kötő- és szövőgyári vállalkozás
Pozsega utca (Gőzfürdő mellett).

LABORÁNS,

30 gyógyszerárban vagy drogeriában meg- kapható magas tisztaságú aromás felvételű
Patria seruminfuzionál
Subotica. Telefon 60.
Saláival beszélt előnyben. 1922

Egy cikket keresek a Matinban

A napokban azt olvastam az újsá-gban, hogy öreg úr, intelligens, franciául tudó fiatalembert keres, aki del-utánonként lefordítaná neki a Matint és a Petit Parisient. Gondoltam magamban, megpróbálom ezt a fordítói állást. Igaz, hogy nem tudok jól franciául, sőt azt mondhatnám egyáltalán nem tudok, de nem sokáig nem győ-ört ez a probléma, mert eszembe ju-tott, hogy hiszen az öreg ur maga sem tud, azt fordítok le neki, amit akarok. Az öreg ur különben is szimpatikus volt nekem ezzel a Matinnal és a Petit Parisienttel. Elgondoltam: ugyan mit akarat az öreg meg tudni a két párisi újságból? Miért fozsorozza pont a a Matint és a Petit Parisien-t? Hiért nem olvassa például a Bács-megyei Naplót, vagy a Po-litikát, mint annyi más ember, akik egyáltalán nem nyugalankodnak, ha nem böngészhetik végig a francia la-pokat. Minek akarja az öreg ur olvasni a Matint, ha nem tud franciául?

Valami titokzatos, frappáns szenzá-ciót sejtettem, ami végül is rávett arra, hogy az öreg urat megátogassam.

Kétemlethes ház volt, nagy otromba épület — pántos kapuval. Eszembe ju-tott, hogy öreg ur nevét nem tudom! Elfelajtettem megérdeklődni az újsá-gnál. A nagy bérkaszármáster úr az újsá-gnálra elriasztott. Hogy találok én meg ebben a nagy épületben?

Becsöngtettem az első ajtón.
Egy természetes, öreg asszonyság fogad-t. Elmondtam neki miért jöttem. Vég-igméret és azt mondogta menjek a leg-hátszó ajtóhoz, ott találok.

Amikor az udvaron az ajtó felé tar-tottam — utámann szól:

— Tud maga franciául?

— Tudok — feleltem önérzete-sen, mert észrevettem a természetes asszonyság szavából, hogy kétkelkedik.

Megnyomtam a kilincset: az ajtó zárva volt. Vissza akartam fordulni amikor belülről valami morgást hallottam, emberi hangot és rövidre rá kulcsaör-gést.

Az öreg ur otthon volt, de bezárkózott, hogy ne zavarják. Eppen a Matint forgattam, amikor megzavartam. Szívesen fogadott, nagy feketekeretes szem-üveget letette és mosolygott.

— Tessék leülni!

A szoba teli volt újságokkal. A mozdón a Petit Parisien néhány száma he-vert, a diványon vagy száz össze-vissza kevert Matin feküdt. Az egyikben az egyik cikk meg volt kétkeruzáva.

— En kérem — mondta — én kérem szeretnék egy fordítót fogadni, aki tud franciául. Láss ez a sok Matint és Pe-tit Parisient, ezt mind le szeretném fordítani . . . Hogy miért, azt igazán könnyű lesz megmagyaráznom. Először azért, mert magam nem tudok jó franciául, másodsor azért, mert szükségem van bizonyos dolgokra, amiket csupán ezekben az újságokban lehet megtalálni. En ugyanis keresek valamit . . . Kere-sek egy embert, aki nagyon érdekelt és aki Parisban él, ha jól tudom.

— Maga családokzik — folytatta — holott a dolog egyszerű. Az az ember, akit én keresek, elcsábította a felesége-met és elvitte magával Pariba. Utolsó gazember az, szélhámos, hamiskarvá-s, — ahogy akarja. A mult évben szöktek meg tőlem. A feleségem beleszeretett, hiába beszéltem neki, hogy vigyázzon, hiába mondtam, hogy az az ember szerecsételeme teszi, nem hallgatott rám, pedig a végén már könyörgötem is neki. Makacs volt, naiv és nem hitte el azt, amit mondtam a szeretőjéről. Itt ba-gyott . . .

— Istenem, mit csináljak? . . . Bele-nyugodtam. Meg akartam menteni, a hiába! . . . Az a szélhámos — én tu-dom — föltétlen belevizui valami szerecsétlenségbe. Elkövet valami bűnvá-gyást, rablást, lopást, zsarolást, valami büntényt, ami a nyakát szegi. Mert gaz-

ember. Biztosan elkövet valamit, olyan biztosan, mint kétszer-kettő gyék. En tudom, én ismerem jól. Minden pillá-natban várom a hírt: letartóztaták . . . Kis színet után így folytatta:

— Ezért szeretném olvasni a Matint és a Petit Parisient. Ezért kell nekem fordító, mert tudom, hogy egy-szer csak közölnék egy cikket, amely-ben megírják ennek a szélhámosnak a gaztettét . . .

Lassan és szomorúan beszélt az öreg ur, lassan és szomorúan.

— Vállalkozik rá? — kérdezte tőlem.

— Igen.

— Rendben van, itt vannak a régebbi szá-mok, vigye hát haza és kutassa át őket.

Es azóta keresem a cikket . . .

ELTREPÉK

— Előkészítletek a király eskü-véjére. Beogradból jelentik: Hri-bar Iván szlavóniai helytartó ma kihallgatáson jelent meg a király-nál, akinek a királyi pár leendő bledi tartózkodásának előkészíte-séről referált. Mint ismeretes, a király az esküvé lezajlása után a királynővel együtt a Bled melletti Savohor kastélyba vonul. Az eskü-vői ünnepeket előkészítő biz-ottság ma egy felhívást bocsátott ki, amelyben tudatja a közönség-gel, hogy az esküvői napján a város különböző helyein hűsítő italokat és ételeket árusító sátra-k állít fel. Felsőljítja továbbá a háztulajdonosokat, az esetleg még szabadon lévő ablakokat vagy balkonokat bocsássák a külö-m-böző egyesületek rendelkezésére. Az ünnepek részleteit már teljesen kidolgozta a bizottság. A résztvenni óhajtok száma olyan nagy, hogy kisebb albizottságok gondoskodnak fogadatsúkról, el-helyezéstükről és ételmezüstükről. A közlekedési miniszter az eskü-vő napjára Dubrovnik—Beo-grad, Maribor—Beograd, Skopje—Beograd és a vajdasági vonal-kon több vonatpárt állított be. Azok az egyesületek és szemé-lyek, amelyek a manifestáción résztvesznek, feláru jeggyel utaz-nak. A kávéházak és szállodák az esküvői napján egész éjszaka nyitva tarthatnak. Beogradból jelentik: Az oiasz királyt Sándor király esküvőjén Aotta herceg fogja képviselni.

— Bitoly II. Skoplyéből jelen-tik: Az állomás épületétől egy kilométernyire, husz méterre a vasuti testtől és csak ötven mé-terre a skoplyei házaktól egy ló-szerraktár van, ahol 1000 vagon gyalogsági és tüzérségi löszér van felhalmozva. Miután attól le-het tartani, hogy a bitolyi ka-tasztrófa itt is megismétlődik, a város lakossága megtette a szük-séges lépéseket a fenyegető ve-szély elhárítása céljából.

— Kinevezés. A bajmoki ki-szedővóhoz a közoktatásügyi mi-niszter Varga Verona okleveles óvónót nevezte ki.

— Házasság. László Ferenc, kedves és becsült kollégánk, a Bács-megyei Napló belső munka-társa és Simonyi Szigriszt Pálka, a pécsi Nemzeti Színház volt ki-váló művésznője a mai napon Subotican házasságra léptek.

— **A suboticei törvényszéki elnök távozása.** Macsik Koszta dr. törvényszéki elnök, akit a kassai ítélőtábla tanácselnökévé neveztek ki, e hó nuzsonharmadikán távozott a suboticei törvényszék éléről, hogy elfoglalja új hivatalát. Az igazságügyi miniszter rendelkezése szerint Macsik távozásával a suboticei törvényszék vezetését Pavlovics István elnök veszi át.

— **Feloszlik a jogosiárv Lloyd.** Ezen a címen a multkoriban közölt híreinkre vonatkozólag a jogosiárv Lloyd arról értesít bennünket, hogy a jogosiárv Lloyd nem oszlik fel, hanem a megbeszélések értelmében testületileg fogja elhatározni egybeolvadását a másik Lloydal, vagyis a két kereskedelmi társulat egyesülését egy új testülettel.

— **Ciril és Method ünnepe.** Május 24-én, Ciril és Method szlav apostolok ünnepén a suboticei iskolák délután 5 órakor kulturünnepélyt rendeznek a városi színházban.

— **Száz hold föld — száz koronaért.** A »Bácsmegyei Napló« április 25-iki számában e cím alatt megjelent cikkkel kapcsolatban a földosztó bizottság egyik tagja ma bemutatta az igazságügyminiszternek március 1-ről 2074. 922. szám alatt kelt határozatát, mely szerint jóváhagyja az illetőnek Szegegd városával a szegedi szőlőben lévő földterület költött bérleti szerződését, továbbá bemutatta a suboticei főkapitányságnak erről szóló 13476. 922. számú értesítését, hogy a miniszterium az engedélyről 3851/922. szám alatt a főkapitányságot is értesítette.

— **Földrengés Délserbiában.** Május 12. és 13. között éjteljen a délserbiai Prilepben földrengés volt. Az erős földrengés négy másodpercig tartott.

— **Hibaigazítás.** A »Bácsmegyei Napló«-nak mai számában a nem-szlav hadirokkantak segélyéről közölt cikkbe sajtóhiba csuszott bele. A segélyre igényjogosultaknak ugyanis azt kell igazolniuk, hogy 1910. — és nem, mint a cikkben volt, 1919 — január 1. előtt illetőséget szerzettek az S. H. S. királysághoz tartozó területeken.

— **Meghalt Kossuth Lajos révésze.** Pancsevo szakkét éves korában meghalt Wischmann András dunai hajós, aki 1849-ben Kossuth Lajost, amikor Magyarországot elhagyta, lakikján átvitte a Dunán. Az egykorú irodalomban gyakran szerepelt Wischmann, mint Kossuth Lajos révésze. Haláláig a Vaskapunál szolgált mint révkapitány, majd Pancsevoon élt, ahol nagy népszerűségnek örvendett.

— **Orossország arannyal fizet.** Newyorki kábeljelentés szerint a legutóbbi napokban Svédországon át három millió dollár értékű arany érkezett Orossországhoz Newyorkba. Az aranyküldemény annak a kölcsönnek fedezetül szolgál, melyet a szövetségi kormány most fog felvenni Amerikától.

— **Új fegyverviselési engedélyek kiadása.** A suboticei rendőrfőkapitányság új fegyverviselési engedélyeket ad ki és ebből a célból be fogja idézni a fegyverviselési engedélyek tulajdonosait, akik ötináras bélyeglet és a fegyverüket hozzák magukkal.

— **Új néptörzs.** Egy amerikai petróleumkutató társaság felfedező útján egy új törpe néptörzset talált a Kolumbia és Veneziela határán húzódó hegylánc egyik ismeretlen fensíkján. A törzs férfiai nem magasabbak százhusz centiméternél, a nők még kisebbek. Kiálló fofacsontjuk van, a szemük vágása olyan, mint a mongol néptörzseké. Száraz ágakból és falförzsekből álló sátrakkban laknak, amelyek tizenöt-husz személy befogadására alkalmasak. Védelmeszerűk az iji és a nyil. Szellemileg igen alacsony fokot állnak, nyelvük a lehető legprimitívebb.

— **Szenzációs gyilkosság Párisban.** Párisból jelentik: A francia fővárost rémes gyilkosság foglalkoztatta. Benard orvos feleségét, aki lakásán szobalányával volt otthon, meggyilkolták. A ház lakói rémes kiáltásokra lettek figyelmesek. Behatoltak a lakásba, ahol az orvos feleségét vérben felfregve találták, mellette vértől áztatott halatmas két fekdőt. A gyilkosság gyanúja a szobalányra irányult, aki utóbbi időben kedvtelentül végezte dolgát. A szobalány megszökött.

— **Gróf Montecuceoli meghalt.** Bécsből jelentik: Gróf Montecuceoli Rudolf volt tengernagy, az osztrák-magyar haditengerészet egykori parancsnoka szerdán, a Bécs melletti Badenben 79 éves korában meghalt.

— **Szives meghívás akasztásra.** Bécsből jelentik: A sarajevói Vesperna Posta a következő skulari meghívást közli:

— **Rablóbanda Beograd környékén.** A Beograd—Grocka-i országoton négy fegyveres és átlarcos rabló megölték az utasokat, több embert megsebesített és egy autóbusszal, utasaival együtt elrabolt. A beogradi rendőrség megindította a legerélyesebb nyomozást.

— **Közegészségügyi razzia.** A rendőrség egészségügyi osztálya a napokban felülvizsgálja a kávéházak, szállodák és egyéb nyilvános helyiségek tisztaságát. Ebből az alkalomból a rendőrség felhívja a közönség figyelmét új jogok a közisztaságra. A szemétdombokat karbolla vagy mésszel fertőtleníteni kell.

— **Kalina cseh követ beleg.** A beograd cseh követ, Kalina, meghatalmazott miniszter, megbetegedett. A követ egyelőre senkit sem fogad.

— **Öngyilkos orosz kapitány.** Frguhin Nikola orosz emigráns kapitány, aki az egyik beogradi kávéházban pincér volt, öngyilkosságot követett el. Tettenék oka ismeretlen.

— **Rendőri hírek.** Hija Abrabovics harminenegy esztendő poszerováci születésű egyén detektívnek adta ki magát és Neuman Risticá pektál 400 dinárt esalt ki. Letartóztatták. — Iván Korbe házának az egyik fala bedőlt. A lehulló téglák Andrij Kalmár lábát eltörté. Sebesülésével a kórházba szállították. — A sentai rendőrfőkapitányság megkeresésére a rendőrség letartóztatta Mihajló Stojkov, Szipan Stojkov cigányokat hivatalos szemlével szemben tanúsított ellenállásért. A letartóztatottakat átkísérték Sentára. — Rontó István hentessegéd gazdája üzletéből 25 kg. zsírt lopott. Letartóztatták.

— **Gynjotog a mozdony.** Csütörtökön reggel Subotícán Karmányos István kocsija nádkévével megrakva elhaladt a törvényszéki palota mellett, a Szegedi-úton levő vasúti hid alatt. Ugyanekkor egy mozdony haladt át a hidon, melyből parázs hullott a hid deszkáztatának részein át a nádra, amiből ez azonnal tüzet fogott. Az azonnal kivonult tűzoltósnak sikerült a kocsit és lovakát megmenteni, az ötezer korona értékű nád azonban elégett.

— **Zita anyja pert indított a fia ellen.** Bécsből jelentik: Zita királyné anyja, a pármái hercegnő, fia, Elías pármái herceg ellen az osztrák birodalmi keresetet indított 90.000.000 osztrák korona iránt. A pármái herceg ugyanis annakidején feleségének végrendeletileg havi huszezer frank tartásdíjat biztosított, mely összeg az akkor megállapított kurzus mellett osztrák koronákban volt fizetendő. A herceg azonban az osztrák korona leromlása dacára továbbra is osztrák koronában fizette ezt a tartásdíjat. Az eddigi valutakülönbözet 90.000.000 osztrák koronát tesz ki.

— **Gyilkos merénylet egy bukaresti szállóban.** Bukarestből jelentik: Az itteni Palace-szállóban a napokban egy igen választékosan öltözött kereskedő szállt meg, aki Hina Mihály-nak írta be magát a vendégkönyvbe, s mint valami nagy cseh posztógyár utazója, óriási tömeg árumintával érkezett. Kelkeresett néhány nagykereskedőt, akiket az áruminták megtekintésére Hina a szállóba hívott. Elsőnek egy Leiba Adolf nevű kereskedő érkezett; mintaválogatás közben Hina egyszerre nekiergött és késével leszúrta. Összesen hét zsarnak eljött nyakán és arcán, de az áldozat vérrel borítva ki tudott ugrani a nyitott erkélyre, s ott esett össze. A járőrök megállták és felrohantak segítségére. Hínat letepertek, megkötözték és bezsájlították a szigurancára. Jelemező a börtönrendőrségre, hogy a szigurancabörtönben, míg aludt, rablásrai lelopák nyakkendőjét, gallérját, cipőit és harisnyáit, anélkül, hogy felébredt volna, s a lopott tárgyakat a rendőri vizsgálat nem tudta a fogylyoktól előkeríteni. Kihallgatásra a gyilkost már meztől kísértek.

— **Tátráfüreden, (Stari Smokovec) a Magas Tátra legnagyobb és legrégibb gyógyfürdőjén már kezdetét vette az élénk nyári élet és állandóan nagy az érdeklődés.** A Tátra balzsamos levegője különösen ajánlatos üdülésre szorulóknak és lábadozóknak. A nagyszabású Grand Hotel és az egyszerűbb lakóházakban a legkülönbözőbb igények is kielégítést nyernek. Az új Tátra-Szanatórium egy modern diétás-physikális gyógyintézet dr. Gámán Béla egyetemi magántanár vezetése alatt. A fürdőtelep az árakat, tekintettel a valutakülönbözetre, jelentékeenyen leszállította. Prospektust küld Tátráfüred igazgatósága Stary Smokovec.

(x) **Dr. Kosztolányi Árpád** orvos rendel Wilsonova-utlica 34. szám alatt (a polg.iskola mellett) csecsemő- és gyermekbetegségek délelőtt 9—11-ig, bőr- és nemi-betegségeknél délután fél 3-tól fél 5-ig és fél 7-től fél 8-ig. (Salvarsan-ollások vérhajásoknak).

(x) **Dr. Koch Imre** fogorvos Stari-Becejen fogászati rendelőit dr. Bullassa Pál házában (Krajai Petra-utlica) megkezdte. Rendel. d. e. 8—12 és d. u. 2—6. 3267.

(*) **Roth Olga** kosmetikai intézetében Kr. Alexandrova-utlica 21. szám alatt, az Angol-Magyar Bank palotájában, főemeleten, modern szépségápolás, arcberuházás, alkalmatlan hajszálak, pattanások, szemölcsök, szeplők, májfoltok végleges eltávolítása. Kaphatók saját készítményi, kiváló hatású krémek, puderek, gyógyszappanok, arcfehérítő és szeplőkészítők stb. 2804

* **A Cazdag lány f.** hó 20-án másodsor kerül színe este 8 órai kezdettel a kab. legényegylet helyiségében. A lelkes dilettáns társaság a tiszta jövedelmet az éhez oroszok javára fordítja. Jegyek Wagner Ferenc üzletében váltakhatók elővételben.

(x) **Jó feleség és anya** állandóan tart a háznál néhány üveg Feller-féle jóillatú »Elsa-Fluide«-ot. Jó szolgálatokat teljesít a tagok, hát- stb. dudorzsólésnél, mint kozmetikum a száj, bőr és fej számára sokkal erősebb, kiadósabb és hatásosabb, mint a sós-borszesz. Három dupla-üveget vagy egy speciális üveget csomagolás és porlával együtt 72 koronáért kél: Feller V. Jenő, Stubica Donja, Central 186. sz. (Hrvatska). 6898

(*) **Dr. Vécséi Jenő** orvosi rendelője némi betegnek részére. Rendel. délelőtt 7—9-ig. Délután 2-től fél 4-ig és 5—7-ig. Lakás: Cijillimotoda-tér 12. I. emelet, Vojnich Pirokka-féle ház.

FOZSDE

Novisadi terményüzlet. Május 18-án. Az irányzat változása. A piacon teljes árhányian uralkodott. Árpát, zabot és kukoricát vettek egy-egy kötésben. Bácskai árpa 300, zab 290, Bánti kukorica 272/50 dinár.

Zárich, május 18. (Zárlat.) Berlin 17750, Amsterdam 10250, Newyork 52150, London 3222, Páris 4755, Milánó 2723, Prága 1000, Budapest 067, Zagreb 190, Varsó 0.13. Bécs 0.055, osztrák bélyeg-0.055.

Budapest, május 17. (Zárlat.) Valuták: Napoleon 3090, Dollár 806, Rubel 27550, Osztrák korona 875, Rubei 44, Lei 554, Szokol 1523, Dinár 1150, Devizák: London 3545, Berlin 27050, Milánó 4175, Páris 7275, Prága 151-875, Zárich 15350, Zagreb 28150.

Bécs, május 18. (Zárlat.) Prága 18500, Zagreb 3425, Budapest 122.25, Varsó 238, Milánó 50700, Bukarest 6700, London 43050, Newyork 9675, Páris 880, Zárich 1850, Berlin 32875.

Férfi és női ruhákat 100 év óta fest és tisztít

JUSTVETH ISTVAN
kelmefestő s vegytisztítógyár
SOMBOR
kékkészítő gyártói kéjen minát és ajánlatot.

NYILTTÉR.

Posziv.

Posto smo kupatio Štrand u Paliću od ovdasnjih vlasnika Marko Stipić i drugovi, pozivamo sve veronike ovog Štranda da izvole svoja potraživanja u roku od 8 dana prijaviti kod Commercije d. d. u Subotici, Aleksandrova-ul., jer poste tog roka ne ćemo preuzeti odgovornost niti priznati bilo kakav dug.

Commercia d. d. Subotica.

Felhivás.

A palići strandfürdőt eddigi tulajdonosától Stipić Marko és Társaitól megvettük, felhívjuk tehát a strandfürdő hitelezőit, hogy követeléseiket 8 napon belül a Commercia r. t.-nél Subotican, Aleksandrova-ul. jelenítsék be, mert ezen idő letelte után semmiféle adósságot nem ismerünk el.

Commercia r. t. Subotica.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy a — Párhuzamos-uton a fűtőházzal szemben

fűszerüzletet nyitottam.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérem, olcsó és pontos kiszolgálásról biztosítom. Tisztelettel

SZÓRÁD LAJOS.

Hirdetmény.

Közzirre tesszük, hogy a Subotica vidéki Gazdák Gözeke Szövetkezete az 1922. évi március hó 8-án megtartott közgyűlésen kimondotta a szövetkezet felszámolását.

A kereskedelmi törvény 249. §-a értelmében felhívjuk a szövetkezet hitelezőit, hogy követeléseiket ezen hirdetésnek harmadszori közzétételétől számított 6 hónapon belül érvényesítsék, mert ellenkező esetben azok a felszámolásnál figyelembe nem fognak vétetni.

Subotica, 1922. évi majus hó 15-dik napján.

A Subotica vidéki Gazdák Gözeke Szövetkezete felszámolás alatt.

VIGYÁZZON A SZEMÉRE!

A legújabb „ZEISS PUNKTAL” valamint minden más rendszerű szemüveget legrészletesebben megkapja, orvosi rendelésre is **Deutsch Leidor Subotica legrégibb optikus cégéből** ahol alapos és szakszerű kiszolgálásban részesül, ezen körülmények mellett vasárnapi nyitva tartással — szemüveg javítások, optikus tűzre berendezett műhelyben pontosan és gyorsan elvégeztetnek. **Alattai és városi tisztviselőnek 10 százalékos engedmény.** **ORVOSI MŰZEREK, BETEGPÁPOLÁSI CIKKEK ÉS KÖTSEKÉK GYÁRI LERAKATA.** (a)

Árverési hirdetmény.

A Halbróhr János-féle alapítvány gondnoksága folyó hó 22-én délelőtt 10 órakor a Reiter-féle bankház irodájában (Paja Kujundžić-utca) megtartandó árverésen bérbeadja a suboticiai 1240. számú betétben foglalt Ludason fekvő tizenkét hold 800-ól területű ingatlant az 1922/23-i gazdasági évrre.

A közelebbi feltételek a Reiter-féle bankházban tudhatók meg. 3302

Retortafaszén

legjobb minőségben vaspontrakodmányként kapható **HUBERT LAJOSNÁL, NOVISÁD** Zeleznika-utca 17. A Testületi Iparművek vojvodinai és szerémségi vezérfelügyelője. 1130

ÉRTESÍTÉS

Kávésok, vendégülösök, kereskedők és haziaszonyok szives tudomására hozzuk, hogy a volt

Mária Terézia

kenyérgyárat

átvettük, s átalakítva, a legjobb erővel ellátva, az összes kemencéket územbe hoztuk. **Reggel 4 órától 3-szor fehér süteményt és 6 órától 3 féle kenyeret lehet kapni. Lisztért cserélünk kenyeret, barbeszt, minden ráfizetés nélkül. Minden szombat, ünnep és lakodalom alkalmával barbeszt 12 órával előbb megrendelhető. Kereskedő, kávé és vendégülösöknek süteményt, kenyeret bármily mennyiségben szállalára szállítunk. **Ster** süteget reggel 6 órától este 6 óráig állandóan elfogadunk. **Száraz süteményt** különként 2 koronáért vállalunk. — Szives pártfogást kérek**

JUGOSLAVENSKA TVORNICA HLEBA D. D. SUBOTICA

LANG és RITTAI MŰVEZETŐK.

3381

Fényképszeti cikkek

nagy választékban **TENNER OPTIKUS**

cégnél Kr. Aleksandra utca **11. sz. Subotica**

SZŐRMÉT, TÉLIEOLMIT, SZŐNYEGET VÉD, MEGÓV

GOLDSTEIN ANTAL SZÜCS SUBOTICA,
ŠTROSMAJEROVA-UL. 5. SZŐNYEGEKET SZAKSZERŰEN JAVITUNK. 2667

Hirdessen a Bácsmegyei Naplóban

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség tudomására hozni, hogy ujonnan berendezett műhelyünkben elvállalunk mindenféle mezőgazdasági és ipari gépek javítását és átalakítását, továbbá esztergályos, gyalu autogén hegesztés és villany felszerelést a legrövidebb időn belül és legutjánosabb áron eszközlünk.

BUTOR JÁNOS és TÁRSAI, FEKETIĆ. 3177

ESSENCET

tis taszeszből, főzött 100% hidratos egészségre jóhatású békabeli minőségűt

LEGOLCSÓBBAN

Stark Béla
sentali ecégyára
AJÁNL. 3083
Telefon: Senta 10¢ zs

Fő-molnárt

ki javításokban és egyéb malom munkában jártas, keres „Posavina” malom Sisek, Jugosla vija. 3322

Društvo za osiguranje i reosiguranje

TRIGLAV

Osnovni potpuno uplaceni kapital Din. 4.000.000. — Ustanovljeno pr. Jugoslavenske banke, Slovenske banke, Zivnostenske banke, Jugoslavenske veleindustrje i t. d. — Osigurava: uz najpovoljnije uvjete protiv šteta od požara, raz uravna štakta, transporta te uvadia u najkraćem roku i ostale gane elementarnih osiguranja.

Generalno zastupstva: Beograd, Ljubljana, Sarajevo, Osijek, Spiti i Zagreb

Stejdšte društvo B-ograd Generalna Zastupstvo P.šov. ravnateljstvo Zagreb (Saimiste)

Subotica, Karadžićeva-utca 7. Oprma pruždane zastupnike. 3341

KORZÓ MOZI

Amerikalegnépszerűbb moziszínésze

EDDIE POLO

szenzációs filmje a

PUSZTÁK TÖRVÉNYE

nagy cow-boy dráma 4 részben 32 fölvonásban.

I. rész: AZ ÖKÖLJOG FÖLDJÉN

május 18-21, csütörtöktől—vasárnapig.

Tavaszi ujdonságok érkeztek!

Borsalino és Hüchel-féle kalapok
dus választékban, valamint angol
sport férfi- és fiuspapák.

WEISZ HENRIK SUBOTICA,
Jelašičeva ulica 5. 2085 Dr. Váli ház.

Modellkalapok

szalmából, krepgeorgetből és batistból

leszállított áron

kaphatók

Heiduska Mariska

női kalap üzletében Subotica.

Ügyes munkásnők felvételnek.

3351

RAFFIA jó minőségben 22—K. kgr.-onkint.
B. TEPLY ZAGREB,
3287 JELAC ČEV-TRG 6.

Meszelőnyeleket

egy öl hosszúságban (két méternek felel meg), seprőnyeleket félöl hossz és 100 mtrben prima csomómentes fenyőfából készült gömbölyű állapotban minden mennyiségben azonnal szállít és ajánlatot szolgál **Spitzer Herman** Sombor, Florianova-utca br. 3. Telefon 229. szám. 3112

Őrletők

és pékek

figyelmébe!

A Berger-féle viláncalom azonnal kicseréli az őrletők közönség gabonáját a legkedvezőbb módok mellett a legkötönyebb minőségű liszttel. Sütők és kereskedők liszt-szükségleteiket itt fedezhetik a legkedvezőbb ár és szállítási feltételek mellett. Korpa és tengeridara minden mennyiségben és a legolcsóbb árban kapható. — Telefon 328. szám. — 2765

Asztalosmesterek és gyárosok figyelmébe!

Minden mennyiségű **BLINDFURNIERT** szállítanak azonnal kisebb vagy nagyobb mennyiségben 3 és 2 m/m vastagságban 100—105, 105—135, 185—55 és 165—65 centiméter méretekben, avagy a feladandó méretek szerint. Ajánlatot szolgál

SPITZER HERMAN SOMBOR
Florianova ulica 3. — Telefon 229. sz.

3106

Violetta Crème

az arcóbort üdévét teszi, májoltot eltávolít. Kapható kizárólag

Lackner Drogeriában

Subotica, Alexandrova ulica. — A Hotel Nationala! szemben

Bačka

fabrika spiritusa i kvasca Subotica

Pékek kenyérsütők és kereskedőurak figyelmébe!!!

Gyárunk egész Jugoszlavia területére szállít naponta

friss szeszélesztőt

2993 Telefon 875 sz.

SZÉKELY A.

férfiszabó üzletében (Halpiac) készülnek a legelegánsabb férfi és gyermekruhák mérték után a legolcsóbb áron.

NYUGÁGYAK,

összecsukható kerti székek állandó nagy raktára

BRAČA SPITZERNÉL, SUBOTICA
FA- ÉS JÁTÉKÁRUGYÁR.

Elárúsító hely
HERMANN ERNŐ, SUBOTICA
Strossmajerova ulica.

SOMBOR VÁROSÁBAN

főutcába nyíló 299 m²-ös területű telken 1913. évben épült ház különösen vendéglőnek alkalmas, azonnal eladó avagy cserébe adó egy 8 lóerős 15 évnél nem idősebb magánjáró cséplőgarnitúráért — (Hofher, Schuttelworth, Magyar állam, Umráth stb.) Csere esetén esetleges árkülönbözet készpénzben fizetendő. Bővebb felvilágosítás jogtanácsosomnál: **Dr. Schweisgut Jakab ügyvédnél, Sombor** kapható.

PÖSTYÉN

(PIŠTANY, CSEHSZLOVÁKIA)

CSUZ, KÖSZVÉNY, ISCHIAS első gyógyhelye. **THERMIA** legideálisabb szálló, a fürdővel egybeépítve. Kitűnő gyorsvonatösszeköttetés, S. H. S. állambeliékek jelentékeny valutakelvezmény. — Felvilágosítások: **S. Mojilovits** Beograd, rue 3. Dečanska. Eredeti póstyéni „Pi.Qa.” gyógyiszap ismét kapható házi kezelésre. Rendkívül olcsó, mert egész kurára (20—30 kezelés) feltétlenül elegendő. 3151

Slavonia egyik legtermékenyebb vidékén

3 szép birtok eladó:

a 142—136—150—97— és 42 hold. — Bővebb felvilágosítást ad **Juliana Kramer** Osijek, I. Kapucinska ul. 10. — Telefon 648. 3330

Kaphatók nagyban és kicsinyben mindenféle és különféle nyers-**hentesárúk** husok. Vidéki megrendelések is eloadtatnak és pontosan eszközöltetnek **Korhecz Gyula** villanyerőre berendezett hentesárugyárában Subotica, Főér (Hitelbank palotáján). — — — 1795

12 HP BENZINMOTOR,

locomobil 2 hengeres, amerikai gyármány, teljesen vasjáró kerekkel, olyan mint az új, ELADÓ. Csak személyesen tárgyalok. **Papp főgépész, Stári Becsej** villangtelep.

Ha szép és jó **könyveket** akar olvasni, **ugy ne feledje el megnevezni a raktáron levő, most érkezett nagyválasztékú ujdonságokat** **A. Mamuzsics** könyv és papírkereskedő Subotica, Városi-székház

Mielőtt szállodáját, kávéházát, vendéglőjét, cukrászdáját berendezné **GOLDNER TESTVÉREK JÉGSZEKRÉNYGYÁRÁTÓL SUBOTICA,** kérjen árajánlatot

TELEFON 134.

TELEFON 134.

JUGOVIČA-ULICA 20. SZÁM

Készítünk és a legolcsóbb áron szállítunk komplett szálloda, kávéház, cukrászda és éttermi berendezéseket, jégsekrényeket, sörkímérőkészülékeket, az azokhoz szükséges alkatrészeket, részcsapokat, különböző levegőszivattyukat, autogénnel hegesztett levegőkazánokat és cincsőveket, gyárak és malmoknak rézöntvényeket.

3307

Korzó Mozi

Május 18-21-ig, csütörtöktől—vasárnapig
Puszták törvénye
 4 részben 32 felvonásban. I. rész. Az ööl-jog földien 8 felvonásban. — Főszereplő: **EDDIE POLÓ.**

LEVELÉZÉS

„Cica Vršec” címre levelei van a kiadóban.

FOGLALKOZÁS

Skakácsné, aki kitűnően főz legkevesebb 26-ára a paláci munkásszámolóriumban jófizetessel keresztek. Jelentkezni az igazgatósnál bármikor lehet.

Mappal és éjjeli munkára két sőtösegéd azonnal felvétetik Horváth sőtöstemernél Suboticán.

Kérdésegédek jó fizetéssel felvételek az ecetgyárban. 3355

Pénztáros kisasszony jó fizetéssel aki a szerb magyar nyelvet bírja, azonnali felvételre keresztek. Medgyanszki új drug vaskeresek. Subotica. 3382

Fémcsiszoló rendes jó szakembert. Azonnali be-lépésre keres Goldner Test-zerék Subotica Jugovicia-lica 20. 3352

Gazdasszonynak el-menne egy jóházból való éány. Cim a kiadóban.

Gyakorlott gépirőkisasz-sony keresztek. Cim a kiadóban. 3372

Apróhirdetések

Teljesen nem adnak. Hirdetési árakban felváltással. Apróhirdetés egy sor 2 k. vastagságú és címszó feltételekkel számít. Legkisebb apróhirdetés 10 sz. Apróhirdetéseket felvevő: Subotica a kiadóhivatal, Aleksandro-lica, Lebach-ház és Soklager hírlap-ánya a vasúti park mellett. Vidékre valamennyi elszállították. Elbirtoklási: havonként 36 dia, negyedéves 9 ad

Varróné fehérnemű és felsőruhákészítés-en járatos azonnali be-lépésre állást keres. Cim a kiadóban.

Bognárség felvételek al-ando munkára. Meszáros bogárn Cantavir, Vasarter.

Eros kftófiu és leány öfizetéssel felvételt kftó Rónai új Drug, Batski-pút 3.

NYELV-ELADÁS

Eladó jókarban levő rol-los krakát és bejárát. 3 m magas. 140 szeles. Rak-kantműhely. 3340

Egy moquette angolárni-tura és egy Thonet selyem-garnitúra virines nagy ta-kórral Winkler ügyvednél eladó. 3333

Eladó egy Tarár, kftó trienreel, egy ketegép — tüzemben látható. Spajlé malom Staribecei. 3019

Cimbalom, varrógép & gyermekbutor eladó. Cim Hirambásičeva-u. 12.

Orpington lyukokat ven-nelő fehér vagy sárga színű 10—12 dbótes: 2 káksat, de nem idősebb 3 evnel, Patria szerüstetést Subo-lica. 3354

Ócska és hulladékéme-keket, vörös- és sárgarezet, ólmot, horgonyt és alumi-niumot legmagasabb árban veszünk. Goldner Testvérek jégscztrengvár Subo-tican, Jugovicia-lica ul. 20. Ugyanott lanoncoikat min-den szakmába magas fizeté-ssel felvesznek. Telefon 134 szám. 2827

Zöldpor gyümölcsfák, hernyók elleni permete-zéses ka-tató, Decsy gyógy-szertárban a kiskápo na-mellett. 2605

Zongora kitűnő szerke-zetu, rövid, eladó. Cim a kiadóhivatalban. 3344

Értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy a mai naptól kezdve a **Vendrál-féle vendéglő** (Aleksandrova és Antunović ulica sarok)

reggelig nyitva.

Elsőrangú meleg és hideg konyha, kitűnő borok és jó cigányzene. — Családok részére külön terem. Szolid árak és elsőrendű kiszolgálás bizto-sították, melynek reményében a nagy-érdemű közönség szives partogását kéri a **VENDEGLŐS**

WEITZENFELD és TSA SUBOTICA TELEFON 190.

Iroda: **Városi bérpalota**. Kötelgyár: **Sentai-pút**. Alapítva 1902. 00000 Táviralcím: **Kenderipar**.

PONYVA

ELADÁS ÉS KÖLCSÖNZÉS

Ajánl: Lópokrócsok, tűzoltó és kerti tömlö-keket, ujlisztes, gabonás, gyapju, toll, komló és szalmazsákokat, mad-rac és roletta szöveteket juttából és lenből, minden-nemű házivásznat. Zsineg, kötél és hevederek. 712

Legtinomabb eredeti amerikai **GÉPOLAJOK CILINDEROLAJOK** elsőrendű **TOVOTTE ZSIRADÉK OLAJOK** **EDUARD HÖNIGSBERG** Zagréb, Gunduličeva-lica 7. legrégibb technikai vállalat Jugoszláviában

Vajjon

tudja-e minden asz-sony, hogy valóok, ha férje cipőjét nem angol minőségű Dedy krémrel tisztattatja?

Depot: **Első Jugoszláviai Vegyészeti Gyár Novisad.**

Eladó ház Horgoson. — Közvetlen az állomás mel-lett terlaház, nagy tekelek vendéglőnek, fa, vagy bor-kereskedésnek igen alkal-mas. Ertekezni lehet ugyan-ott Nag István tu ajdome-nál vagy Pević József mel-biztoítnál. 3362

Alighaszna't fűszer-, festék- és rövidárberende-zés teljes felszereléssel eladó. Cim a kiadóban.

Eladó autó karosszéria alvaz rugókkal, négy dró-sármentó, komplet első ten-gelykormánykerékkel használt 150 voltos dinamo. H. krug Meduličeva-lice-21. szám. 3376

Hentesüzlet a plactéren eladó esetleg műhelybe-rendzéssel együtt. Cim a kiadóban. 3358

Kélebia központnál két vagy három luc szőlő h-zsal eladó. Cim a kiadó-hivatalban. 3364

Eladó elkötözés végeit Szőregeen egy újjonnan épült cserép- és téglá vár-örkemencevel. Bővebbet Benbassa Nissim nyunk-lege Vel-Kikindán. 2826

Házfeladás Horgoson az állomás közelében egyigen-nyelmes szaraz lakoház azonnali eladó. All 2 utcai 1 udvari szoba, kamara, konyha, istálló, stb. 671. szám alatt. E deklódni Fe-ber Ferenc Horvos - 3325

Tyukszembaizsam a leggyökerebben kifrt min-den borkeményedest és tyukszemel. Kapható Hles gyógytárban főposta átel-tenében.

Klein Géza fűszer- és gyarmaláru nagykereskedő Subotica, Telefon 55. Ame-rikai „Camel” jégju petro-leum ládákban vagy hor-okban, amerikai gép, ci-linder, gázolaj, benzín. — Angol és saját gyártmányú ákkoz, hollandi lenolaj kence, francia és görög terpentínolaj, feld és veg i festék eredeti gyári arban kapható. 2168

Azonnal átadó üzlet, egy szoba konyha lakással bel-teren. Több lakás Paticson butorozva kiadó. Egy nagy telek Szegedinski puon el-adó. Bővebben Langue — Agina ul. 11. br.

Tizezer kéve nád, 4 m hosszú cirka 8 hüvely vas tag kevek eladó Bezdánban Petar-csatorna mellett. — Bővebbet Weiner Mátyás-nál Bezdánban. 3347

Cipőmodellokat, szabásmintákat, modern és elegáns cipőfelszerésekre szállít cipőgyármak, cipő-szelmek és cipőfelszeré-skézőtőknek R. Richter mo delikészítő Tolstojeva ul. 23. Elvállalok oktatásokat is amerikai rendszer sze-rint. 3422

Lifka Mozi

Május 18—21 csütörtöktől—vasárnapig
Sasfiók
 Reichstadt herceg nagy dráma 5 felv
 Főszereplő: **Olaf Fjord**

KÜLÖNFÉLE

Fársal keres városban levő matenyáltalat Dinár 625-000 minimális tőke be-fektetéssel. A malom tel-es üzemben van. Csakis komoly és tőkeeres urak küldjék be címüket „Ke-reszténytárs” jellegre e lap kiadóhíva. 3383

Géptu'ajdonosok li-gyelmébe! Kazámpede-s és horpadások (plafon) egyvengelését, tűzcsövek földasát feletősség mellet-t a legutányosabban esz-ő-zöl. Úvegés Antal génto-vács Topola. 3297

Hőfőhár meszet rövid időn belül szállít. Donauer Jenő Stara Kamzsa. Ugyan-ott egy fűszerkereskedő se-géd felvétetik. 3025

Üzlethelyiség Alexan-drova-lica 8. volt Szaba-dos nyomda, azonnali kiadó Bővebbet dr. Dimitrijević Drača ügyvéd irodájában, Halbruch-ház. 3336

Kétgyas butorozott szo-bát keresek, lehetőleg ut-cait. Cimeket a kiadóba kérek. 3337

Paplankészítést, vala-mint régi paplanok áthu-zását vállalja Csányi Ka-rolyné paplankészítő Subo-tica, Sienkiviceva ul. 19. 2049

Ne üljön föl

rábeszélésnek, megkönyvékezésnek furfangos ígéreteknek. Ha hirdetést akar feladni, vigyázzon a pénzére. Hirdessen a Bácsmegeyi Naplóban, mert így fizezzen és tizezen olvások.

Engler Albert harisnyaáruháza

a legolcsóbb bevásárlási forrás
 Strossmayerova-lica 8. szám.
 Breuer és Löwy kereskedők mellett.

Kölcsönponyvák, zsák,

ponyva, zsineg és köteláruk kárpitos felszerelési cikkek jutányosan beszerezhetők

Rein Izsó Sombor,

Weidinger-palota. Telefon szám 153.
 Kérjen árjegyzéket.